

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce
Košťany nad Turcom,
na roky 2015 – 2021 s výhľadom do r. 2025**

OBSAH PHSR :

Úvod.....	strana 1
ANALYTICKÁ ČASŤ	
Základné štatistické údaje o obci.....	3
Charakteristika územia obce.....	5
Koncepcia rozvoja územia.....	5
Ludské zdroje a prírodné danosti.....	7
- Počet obyvateľov	
- Veková štruktúra obyvateľstva	
- Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva	
- Prírodný úbytok, prírastok a migrácia obyvateľstva	
- Národnostná štruktúra obyvateľstva	
- Prírodné danosti územia	
Vzdelanie, kultúra, šport a združenia	10
- Školské zariadenia	
- Kultúrne zariadenia a podujatia	
- Šport	
- združenia	
Občianska a technická vybavenosť.....	11
- Technická infraštruktúra	
- Občianska vybavenosť	
Životné prostredie.....	14
- Starostlivosť o územie	
- Starostlivosť o vodu	
- Likvidácia odpadov	
- Starostlivosť o lesy a pôdu	
- Ochrana prírody	
- Ochrana ovzdušia	
- Poľnohospodárstvo, lesníctvo, poľovníctvo a rybárstvo	
Ekonomika.....	18
- Priemysel a služby	
- Zamestnanosť – nezamestnanosť	
- analýza príjmov	
- analýza výdavkov	
- stav majetku	
SWOT analýza	24
- Kľúčové disparity	
STRATEGICKÁ ČASŤ	
- hlavné faktory rozvoja	26
- rozvojová stratégia	
- Opis rozvojovej stratégie	
- Strategický cieľ a špecifické ciele	
PROGRAMOVÁ ČASŤ	
- plány opatrení v jednotlivých oblastiach	34
REALIZAČNÁ ČASŤ	
- Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie.....	36
- Monitorovanie	
- Akčné plány na r. 2016 s výhľadom na 2 roky	37
- Rozpočet obce na roky 2015- 2017	
FINANČNÁ ČASŤ	
- Finančný plán na programovacie obdobie	38

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce **Košťany nad Turcom,** **na roky 2015 – 2021 s výhľadom do r. 2025**

Úvod.

Pôvodný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce Košťany nad Turcom (ďalej len PHSR) bol spracovaný v októbri 2005 ako základný programovací dokument regionálneho rozvoja na lokálnej úrovni. Spracovaný bol v zmysle zákona NR SR č. 503/2001 Z.z., a v súlade s metodickou príručkou MV RR SR z apríla 2004, schválený obecným zastupiteľstvom uznesením č. 116/2005 zo dňa 12.12. 2005. V súlade so zákonom č. 539/2008 Z.z., na základe iniciatívy starostu obce a poslancov OcZ vzniká spoločenská požiadavka doplniť a aktualizovať program rozvoja obce na nasledujúce plánovacie obdobie. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (PHSR) je spracovaný podľa Metodiky na spracovanie PHSR (verzia 2.0), z roku 2015 v súlade so zákonom 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona č. 309/2014 Z.z. Medzi najvýznamnejšie zmeny patrí nová obsahová štruktúra programu pozostávajúca z analytickej, strategickej, programovej, realizačnej a finančnej časti PHSR. Medzi ďalšie zmeny patrí povinnosť spracovať každoročne správu o plnení programu.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce Košťany nad Turcom je strednodobým strategickým dokumentom, ktorý poukazuje na hlavné zámery a ciele obce v oblasti regionálneho rozvoja v tomto programovacom období resp. volebnom období s výhľadom do r. 2025.

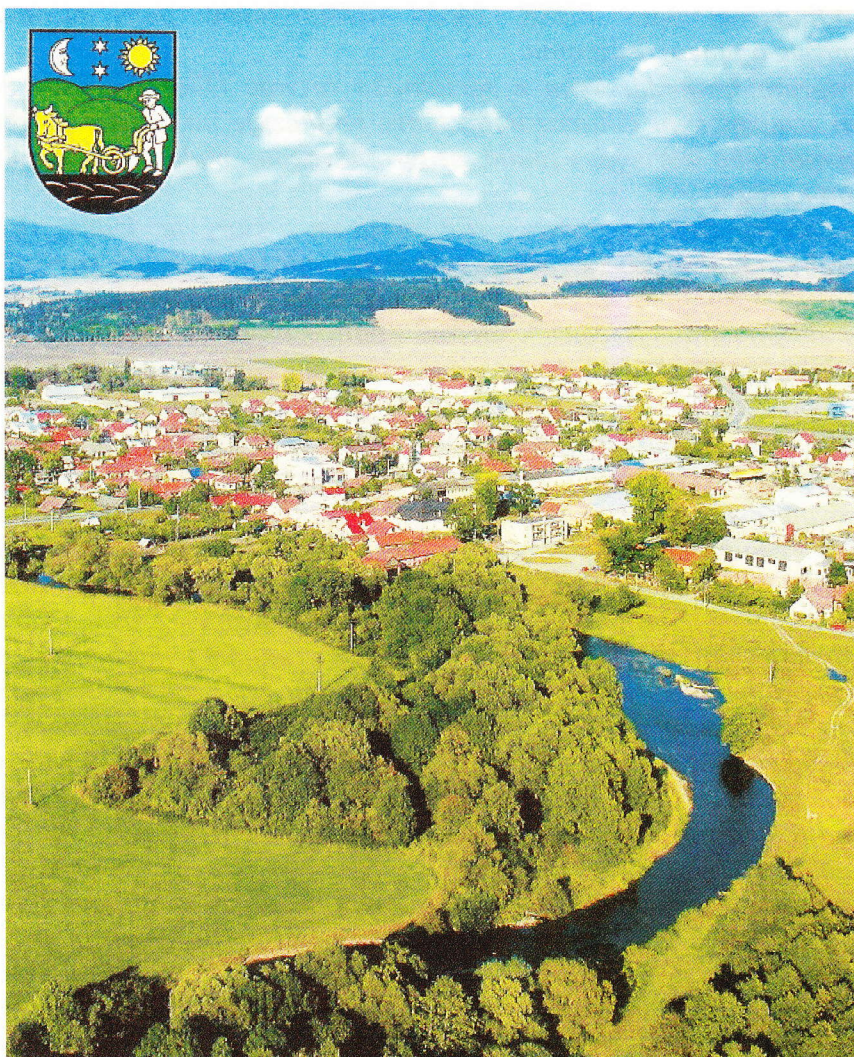
Možno ho charakterizovať ako program, ktorý na jednej strane špecifikuje prvoradé potreby a úlohy obce v rozvoji technickej infraštruktúry, v starostlivosti o životné prostredie, ľudské zdroje, sociálnu oblasť a pod., a na strane druhej navrhuje opatrenia a spôsoby na dosiahnutie vytýčených cieľov. Spolu s územným plánom obce je kľúčovým a základným dokumentom pre riadenie samosprávy, na základe poznania situácie a potrieb obyvateľov, podnikateľov a iných záujmových skupín a konkrétne formuluje predstavu o najbližšej budúcnosti limitovanú výhľadovým obdobím programu. Program rozvoja obce vychádza z prognostických údajov ekonomického potenciálu, ekonomickej výkonnosti, trhu práce a ukazovateľov životnej úrovne. **Ekonomický potenciál** daného regiónu predstavuje spolupôsobenie v regióne sa nachádzajúcich ľudských zdrojov, kapitálu a prírodných daností za účelom výroby produkcie a poskytovania služieb. Ekonomický potenciál je rozhodujúcim faktorom rozvojových možností regiónu a determinantom životnej úrovne jeho obyvateľstva.

Základným vyjadrením ekonomickej výkonnosti regiónu je hodnota HDP na obyvateľa vytvoreného v regióne. **Ekonomická výkonnosť** regiónu zvyčajne súvisí s jeho podielom na tvorbe HDP a počte nezamestnaných v národnom hospodárstve. Hlavným poslaním trhu práce je zapojenie ekonomicky aktívneho obyvateľstva do výrobného procesu. Rozhodujúci vplyv na fungovania trhu práce má okrem jeho kvalitatívnych parametrov ponuka a dopyt po práci. Objem a štruktúru peňažných príjmov a výdavkov domácností možno považovať za kľúčové indikátory vývoja životnej úrovne.

Program rozvoja (PHSR) je základným programovacím dokumentom podpory regionálneho rozvoja na lokálnej úrovni. Nadväzuje na príslušné strategické dokumenty a programové dokumenty podpory na regionálnej úrovni. Na národnej úrovni ide predovšetkým o Národný strategický plán, Plán rozvoja vidieka (PRV), integrovaný regionálny operačný program (iROP) a na regionálnej úrovni o Program rozvoja (PR) ŽSK. Tieto dokumenty predstavujú nielen rozšírenie komplexnosti podpory realizácie Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR v období rokov 2015-2021, ale vytvárajú aj predpoklad na zabezpečenie súdržnosti v podpore regionálneho rozvoja, a tým aj zvýšenie účinnosti strategického plánovania tejto podpory a prípravy projektov v nasledujúcom programovacom období.

Tento program bol tvorený ako nový dokument na roky 2015 – 2021, vychádzajúci z údajov PHSR z r. 2005 a jeho doplnku PHSR z roku 2007. Na jeho spracovaní sa podieľali poslanci obecného zastupiteľstva, poslanci zapojení do pracovných skupín, komisie OcZ, obecný úrad, občania a starostovia okolitých obcí. Zároveň čerpá podklady zo sociálno-ekonomickej stratégie rozvoja mikroregiónu a rozpracovaného PHSR ŽSK.

Z hľadiska zabezpečenia vysokej úrovne ochrany životného prostredia a príspevku k integrácii environmentálnych aspektov do prípravy a schvaľovania tohto strategického dokumentu so zreteľom na podporu trvalo udržateľného rozvoja musí byť dodržaný postup v zmysle Zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Tým rozvojový program spĺňa kritérium možnosti financovania z verejných zdrojov (EÚ, ŠR SR, VÚC, obec) určených na regionálny rozvoj.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce
Košťany nad Turcom,
na roky 2015 – 2021 s výhľadom do r. 2025

1. analytická časť

1. ANALYTICKÁ ČASŤ

1.1. Základné štatistické údaje o obci (zistené k 31.12.2014)

Názov obce : **Košťany nad Turcom**, (1323 – Coschan, 1360- Castyan, 1456 – Koshtan, 1534 – Kosthyan, 1773- Kosttyán, 1786- Koschtyán, 1808- Kosst'any, 1863 – Kostyán, od 1927 Košťany nad Turcom)

Z histórie : Roku 1323 patrila obec županovi zvolenskej stolice Dončovi, od roku 1478 obec patrila Justhovcom z Necpál, v 18.st. Ruttkayovcom a 19. st. Benickovcom a Jesenskovcom. Obyvateľstvo sa živilo okrem roľníctva aj olejkárstvom, šafraníctvom, farbiarstvom, výrobou súkna a plátna. Za prvej ČSR tu bol veľkostatok, pila, pálenica a mlyn. Prvá písomná zmienka o obci je z roku 1323.

Kraj - Žilinský, Okres - Martin

Poloha: Obec leží v turčianskej kotline, 4 km južne od mesta Martin, v blízkosti štátnej komunikácie I/65 Martin - Turčianske Teplice a železničnej trate Vrútky- Horná Štubňa. Poloha určená svetovými súradnicami od 18,8822 do 18,9363 a od 49,0052 do 49,0424.

Nadmorská výška: od 412,4 do 491,4 m n.m. BpV.

Kód obce – 512371, IČO- 00316 741, DIČ – 202059 4829

Chotár je spolovice rovinatý a to všade v poriečí rieky Turiec (chránený pre výskyt hlavátky) a potoka Belianky, len juhovýchodne sa dvíha mierne návršie, ktoré postupuje poľom zvaným Diel. Kataster susedí s obcami Bystrička, Žabokreky, Necpaly, Příbovce, Trebstovo, T. Peter a mestom Martin. Pôdorys obce určila prírodná poloha údolnej osi rieky Turiec.

Starosta obce : Ing. Marián Bunganič

Počet obyvateľov: **1 283** (k 31.12.2014)

Z trvale bývajúceho obyvateľstva sa hlási k českej národnosti 8 obyv., k nemeckej 2, k rómskej 4.

Podľa náboženského vyznania sa obyvateľstvo delí na 486 rímsko-katolíckej cirkvi, 339 evanjelickej cirkvi a. v. , 5 grekokatolíckej cirkvi, 1 pravoslávnej cirkvi, 4 evanjelickej cirkvi metodistickej.

Predproduktívni : 192

Poproduktívni: 203

Rozloha k.ú. **643 5851 m²**

Zmeny v štruktúre pôdy nastali po výmene katastrálneho územia s Obcou Žabokreky r. 2011, na základe zámennej zmluvy zo 7.7.2011, kde sa dohodla výmena územia 32 549m² pomerom 1:1, ale pri kvalitatívnom rozdiely.

Poľnohospodárska pôda 550,20 ha

Priemerná úradná cena ornej pôdy je 3,15.- Sk/m² (0,10456 eur/m²)

Lesy 0

Vodné plochy 18,78 ha

Zastavané územie 59,02 ha

Počet domov **433**

Miestne komunikácie 5,707 km/ 33 433m²

Počet autobus. zastávok 6

Počet zastávok ŽSR 1

Pošta 1

Vodovod 4,9 km rozvodnej siete VV +3,15 km verejnej časti prípojok / 384 ks prípojok

Kanalizácia 9,7 km VK (z toho 2055 m výtlačného potrubia), 256 producentov

Plynovod zavedený v obci v dvoch etapách r. 1960 a 1989.

Elektr.sieť Obec elektrifikovaná r. 1936. Verejné osvetlenie rekonštruované r. 2014 (počet svetelných bodov VO je 111)

Miestny rozhlas 58 stĺpov a reproduktorov.

Internet zavedený v obecných budovách, v domácnostiach nezistený počet
Televízne kábelové rozvody 0

Počet právnických osôb : celkom 52 podnikajúcich na území obce
Malé zdroje znečistenia ovzdušia 7 spoplatnených MZZO (TOPS,s.r.o., SECO s.r.o., A.M.PLUS, s.r.o., HAKOM s.r.o., AGRASERVIS, s.r.o., KRUPA s.r.o., CENTRAL PLUS s.r.o.),

Telocvične 1
Ihriská 1 + 1 viacúčelové
Ostatné športoviská 1

Lekáreň 1
Ambulancie 3 (zubná ambulancia, praktický lekár pre dospelých, Praktický lekár pre deti)

Predajne 7 (2x auto- SECO autotrans, sro, A.M.Plus, sro, Coop Jednota, večierka, kvetinárstvo, HANSA-FLEX Hydraulik, s.r.o., Agraservis)

Pohostinstvá 2 (BAR Labakan, Pohostinstvo Košťany)

Farmy 1 (Círan)

Reštauračné zariadenia 2 (Turč. Dvor, Pizzeria Villaggio)

Čerpacia stanica 1 (OMV)

Kultúrny dom 1 (200 sedadiel, 300 m²)

Knižnica 1 (2174 kniž. jedn./ 989 výpožičiek)

Dom smútku 1

Hasičská zbrojnica 1

Materské školy 1 (31 detí)

Základné školy 1 (plnoorganizovaná pre 250 žiakov)

Dobrovoľný hasičský zbor 1 (133 členov)

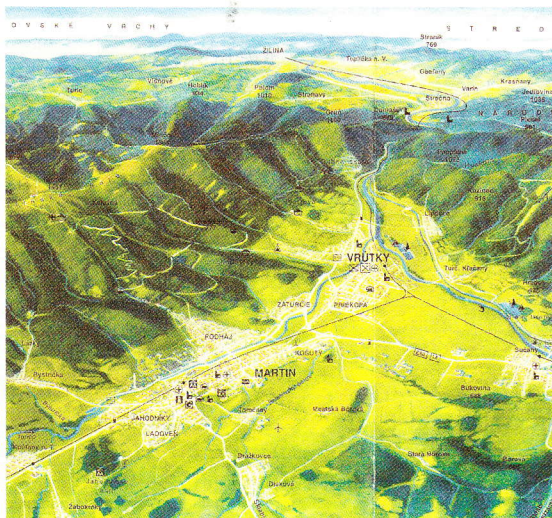
DHZO 1 (16 členov)

Na území obce sa nachádza z pamiatkových objektov už len barokovo-klasicistický kaštieľ z 2. polovice XVIII. storočia (viď foto), ktorý je v súkromnom vlastníctve. V súčasnosti sa vykonávajú rekonštrukčné práce a prestavba na penzión.

1.2. Charakteristika územia obce

Z geologického hľadiska je územie obce súčasťou karpatskej sústavy, ktorej vznik podmienil najmladší horotvorný proces – alpínske vrásnenie. Usadeniny druhohorného mora sa zachovali v okolí len vo forme erózných zvyškov. V ére tretohôr vznikali v kotline najväčšie vrstvy usadenín. Vývoj v štvrtohorách je charakteristický postupným zhlbovaním toku rieky Turiec. Súčasný obrys dostalo katastrálne územie počas uvedených procesov. Chotár je spoľovice rovinatý a to všade v poriečí rieky Turiec a potoka Belianka, len na juhovýchode sa dvíha mierne návršie, ktoré postupuje poľom zvaným Diel. Územie možno zaradiť do klimaticky mierne teplej oblasti. Katastrálne územie obce leží v nadmorskej výške od 412 do 491 n.m. Priemerná ročná teplota je 7,4 °C, priemerný úhrn zrážok je 700-800 mm. Priemerný počet dní so snehovou pokrývkou je 60-80. Celá Turčianska kotlina je dobre vetraná, kde prevládajú severné vetry.

Rastlinstvo okolia zaujalo svojráznou krásou a rozmanitosťou. Prvé doklady o prítomnosti človeka v tomto priestore sú z neolitu tj. neskorej doby kamennej, čo potvrdzujú archeologické nálezy kamenných srdcovitých sekeromlatov pri Dražkovciach.

V celej histórii obce sa jej obyvatelia prevažne zaoberali poľnohospodárstvom a chovom hospodárskych zvierat a k týmto činnostiam pridruženými remeslami. V dávnej minulosti sa živili tiež ako chýrni turčianski olejkári, neskôr šafraníci. Ťažké sociálne pomery v rokoch I. svetovej vojny a po nej donútili viacerých našich občanov opustiť svoj rodný kraj za prácou do Ameriky a Kanady, aby tak zabezpečili prostriedky na obživu svojich rodín. Aj v období medzi dvomi svetovými vojnami sa väčšina obyvateľov živila málo výnosným poľnohospodárstvom, výrobou súkna, tkaním plátna, kobercov, farbiarstvom. Niekoľkým sa podarilo nájsť prácu v martinských fabrikách – stoličkovej, celulózke a u stavebných firiem, alebo na železnici. Maloroľníci dopĺňovali poľnohospodársku činnosť remeselným spriadaním vlny, tkaním plátna, kobercov a súkna. V obci najstaršími povolaniami boli mlynári, mäsiari a kováči. V povojnovom období využívali pracovné príležitosti najmä v okresnom meste. V obci sa voľakedy používal trojpoľný systém obrábania pôdy s vysokou výmerou úhorov. Najčastejšie pestovanými plodinami boli jačmeň, ovos, zemiaky, vika, strukoviny a z technických plodín – konope. Neskôr sa začala pestovať aj pšenica, cicer, pohánka, darilo sa aj pestovaniu ľanu, menej pestovaniu ovocia. Bol rozšírený chov hovädzieho dobytky.

O Košťanoch nad Turcom možno v súčasnosti uvádzať už ako o predmestí mesta Martin. Rozprestierajú sa v jeho tesnej blízkosti, na hlavnom cestnom a železničnom ťahu do Turčianskych Teplíc. V katastri obce sa nachádza nevyužívané ložiskové územie tehliarskej hliny. Geologický prieskum z r. 1983 poukázal aj na možnosti výdatných geotermálnych vrtov, v priestore terajšieho zahradníctva.

1.3. Rozvoj katastrálneho územia

Súčasná urbanistická štruktúra obce je výsledkom spolupôsobenia historického vývoja a prírodných daností súčasného katastrálneho územia obce.

Pôvodná časť obce mala charakter hromadnej cestnej zástavby zrubových pomazaných a murovaných domov s valbovou strechou. Dvory boli uzavreté sýpkami, murovanými plotmi a aj oblúkovými bránami.

Obr. Tradičné rodinné domy v obci

Najstaršia časť obce so zachovalými prízemnými jednotraktovými domami je na západnom okraji intravilánu. Zastavané územie má dve časti – pôvodnú, staršiu časť (západne od št.cesty I/65) a novšiu časť „Za hradskou“ (východne od št.cesty I/65), kde sa intravilán približuje intravilánu Obce Žabokreky.

Nadriadenou územnoplánovacou dokumentáciou pre obec Košťany nad Turcom je Koncepcia územného rozvoja Slovenska a ÚPN VÚC Žilinský kraj. Pre oblasť usporiadania územia a rozvoja sídelnej štruktúry je záväzným regulatívom:

- usmerniť rozvoj osídlenia pozdĺž rozvojových osí Slovenska a na regionálnych rozvojových osiach Martin – T. Teplice,
- podporovať suburbánnych zón okolo ťažísk osídlenia s cieľom - decentralizovať bývanie obyvateľstva do únosnej dochádzkovej vzdialenosti, podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia,
- rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených sídelných a krajinných štruktúr .

V územnom pláne obce a jeho dodatkoch, sú obytné plochy navrhované severne, južne a východne od terajšieho centra obce, medzi cestou I/65 a riekou Turiec. Celkove plôch na výstavbu je pripravených takmer pre 120 bytov. V intraviláne cca 50 (Na Lazoch, Záhumnie, Niva, IBV stred) a v extraviláne asi 70 rodinných domov (IBV Trávniky, Pri starej martinskej ceste, Za hradskou, tzv. IBV SECO land). Návrh kostry územného systému ekologickej stability vytvára v krajinnom priestore ekologickú sieť , ktorá vymedzuje priestory umožňujúce trvalú existenciu rastlinným a živočíšnym spoločenstvám typickým pre región (biocentrá) a umožňuje tiež migráciu genetických informácií živých organizmov (biokoridory). Sieť peších chodníkov v intraviláne je doplnená vychádzkovými trasami popri vodných tokoch Turiec a Belianka. Cykloturistická komunikácia je navrhovaná v trase regionálnej komunikácie T.Teplice- Bystrica a Pribovce-Martin (Odtoky). V sociálnej starostlivosti UPN navrhuje zriadenie domu s opatrovateľskou službou s kapacitou cca 10 miest. Kultúrne zariadenia kapacitne postačujú. Z ostatných požiadaviek občianskej vybavenosti treba spomenúť skutočnosť, že v obci sú vybudované havarijné úkryty v rodinných domoch. Správca tokov nežiadal riešiť v UPN a dodatkoch žiadne protipovodňové stavebno-technické úpravy. Ďalej pri riešení územia je nutné rešpektovať regulatívy v oblasti sociálnej infraštruktúry, rozvoja rekreácie a turistiky, usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a ochrany pôdneho fondu, vodného hospodárstva, dopravnej infraštruktúry, energetiky a hospodárstva. Základné zásady riešenia sú stanovené záväznej časti ÚPN obce (zmeny UPN-HSA Martin, k.ú. Košťany nad Turcom), schválené obecným zastupiteľstvom ako VZN č.1/2005 uznesením č. 6/2005 a samotný ÚPN schválený uzn.č. 65/2005 dňa 22.8.2005. Základné zásady riešenia sú rozšírené v záväznej časti jeho dodatkov, schvaľované tiež ako VZN obce č. 4/2007 (dodatok UPN č.2) schválené uznesením OcZ č. 135/2007 a VZN č. 4/2010 (dodatok UPN č.3) schválené uznesením č. 33/2010 zo dňa 19.4.2010. Všetky doterajšie zmeny a dodatky budú spolu s novými návrhmi riešenia využitia územia zapracované do doplnku č.4 UPNO.

1.4. Ľudské zdroje a prírodné danosti

Demografický vývoj obyvateľstva na celom území obce Košťany nad Turcom je stabilizovaný, rastúci. Ďalší nárast obyvateľstva možno očakávať v blízkej budúcnosti, ukončením plánovanej výstavby IBV, ktorý sa už prejavuje na údajoch prisťahovaných a narodených detí.

1.4.1. Počet obyvateľov

Posledné sčítanie obyvateľov, domov a bytov sa na území Slovenskej republiky uskutočnilo roku 2011 (pozn. predtým sa sčítanie uskutočnilo v rokoch 1961, 1970, 1980 a 1991, 2001). Bolo uskutočnené metódou samosčítania a boli ním zisťované demografické, sociálne a kultúrne charakteristiky obyvateľstva a tiež niektoré vybrané ukazovatele o bytovom a domovom fonde a tiež o vybavenosti domácností niektorými predmetmi dlhodobej spotreby (viď tabuľka).

Na základe získaných údajov možno uviesť nasledovný historický demografický vývoj v obci :

Roku 1828 mala 475 obyvateľov, 1869- 515, 1880- 487, 1890- 517, 1900- 497, 1910- 458, 1921- 521, 1930- 684, 1940- 700, 1948- 720, 1961 – 920, 1970 – 905, 1980 – 1049, 1991 – 1002, 2001 – 1084, 2011-1174, (pozn. v štatistike je uvedený údaj r. 2011- 1167 obyv.), 2012-1202, 2013-1249, 2014- 1283 (stav k 31.12 v roku). V poslednom desaťročí možno konštatovať pravidelný nárast obyvateľstva.

V prognózach ŽSK vývoja obyvateľstva sa predpokladá vo vidieckych sídlach pokles cca 0,12 % ročne a ďalšie zhoršovanie vekovej skladby obyvateľstva. Demografický vývoj obce tento predpoklad nepotvrďuje. Tabuľka pomeru mužov a žien v rokoch sčítania obyvateľstva poukazuje na rovnovážny vývoj aj v tejto štruktúre obyvateľstva. Pomer ekonomicky aktívneho obyvateľstva je tiež priaznivý a mierne nad okresným priemerom. Hospodárska základňa obce je silná a ponúka dostatok pracovných príležitostí.

1.4.2. Veková štruktúra obyvateľstva

Veková štruktúra obyvateľstva obce Košťany nad Turcom odzrkadľuje štruktúru obyvateľstva, ktorej charakteristickou črtou je zvyšovanie počtu obyvateľov v produktívnom veku. Sú vymedzené 3 vekové skupiny – predproduktívna, produktívna, poproduktívna :

(pozn. pre porovnanie údajov, je zachovaná veková hranica)

	0 -14	15-59 M	15 – 54 Ž	Nad 60 M	nad 55 Ž
1961	288	270	261	43	58
1970	204	263	261	67	110
1980	246	330	291	67	115
1991	203	333	266	81	119
2001	171	351	301	90	162
2005	191	435	349	57	119
2010	190	440	360	90	160

Zloženie a podiel obyvateľstva v predproduktívnom veku a poproduktívnom, v porovnaní s predchádzajúcim hodnoteným obdobím je zaznamenaný pokles obidvoch pomerov, čo poukazuje na **výrazné zvýšenie pomeru produktívnej časti obyvateľstva**, ako dôsledku nového obyvateľstva spôsobeného migráciou z dôvodov dokončovania rozostavaných domov IBV.

Región	2001	2002	2003	2004	2005	2006
spolu v tis. osôb						
Stred. Slovensko	1353,8	1353,2	1352,5	1351,9	1351,1	1350,1
z toho predproduktívny vek v %						
Stred. Slovensko	18,9	18,4	17,9	17,4	16,9	16,4
z toho produktívny vek v %						
Stred. Slovensko	62,9	63,2	63,5	63,7	63,8	63,9

Miera nezamestnanosti v obci je vykazovaná v jednotlivých rokoch nasledovne :

v r. 1998 – 14,41%, 1999 – 19,21% (101 ev.nez.), 2003- 16,37%, 2004 – 14,45%, v roku 2005 – 13,35%, 2006- 8,7% , 2010 – 13,23%, 2011-11,83%. Údaje za r.2014 nezískaný. Ako vidieť, najvyššie hodnoty mala v roku 1999 a odvtedy má klesajúci trend, je možné, že aj zmenou legislatívy a zmenou výpočtov. Ale možno očakávať ďalšie zníženie nezamestnanosti rozšírením podnikateľských subjektov napr. výstavbou areálu významného výrobcu automobilových komponentov (HENLICH, s.r.o., v rokoch 2016-2018).

1.4.3. Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva

Vzdelanostná štruktúra obyvateľstva má pre rozvoj obce zásadný význam, ale z posledného sčítania obyvateľstva nie sú známe údaje za obec.

1.4.4. Prírodný prírastok - migrácia obyvateľstva

Odzrazom ekonomickej situácie obyvateľstva v obci je aj jeho prírodný prírastok. Nárast je spôsobený najmä vytvorením priestoru pre novú IBV. Nasledujúca tabuľka zobrazuje prírodný prírastok, resp. úbytok ako aj migráciu obyvateľstva od roku 2007 po rok 2014 :

	Stav obyvateľstva za rok Ku 1.1.	Živonarodení	Priťahovaní	Zomrelí	Odstahovaní	Celkový prírastok (+) /úbytok (-)
2007	1126	9	44	9	20	24
2008	1148	7	30	7	22	8
2009	1156	14	20	17	20	-3
2010	1153	12	22	14	14	6
2011	1159	7	32	7	17	15
2012	1174	6	44	9	13	28
2013	1202	15	61	11	17	48
2014	1249	12	62	12	27	35
2015	1283					

Najväčšie prírastky sú vykazované v prístahovaní čo je dôsledkom ukončovania rodinných domov v sústredenej výstavbe IBV.

1.4.5. Národnostná štruktúra obyvateľstva

Národnosťou sa rozumie príslušnosť osoby k národu, národnostnej menšine alebo etnickej skupine. Pre určenie národnosti nie je rozhodujúca materinská reč, ani reč, ktorú človek väčšinou používa alebo lepšie ovláda, ale jeho vlastné rozhodnutie o príslušnosti k národu, národnostnej menšine či etnickej skupine. Nižšie uvedená tabuľka zobrazuje národnostnú štruktúru obyvateľstva podľa údajov evidencie obyvateľstva k 1.1.2015 a podľa sčítania obyvateľstva r. 2011:

Národnosť	2011	2015
Slovenská	1084	1206
Maďarská		
Rómska		4
Česká	8	8
Moravská		
Rusínska	4	
Ukrajinská		
Nemecká	2	2
Poľská		
Ruská		
Iná	4	4
Nezistená	59	59
Spolu	1161	1283

Z trvale bývajúceho obyvateľstva 77 občanov sa hlási k inej národnosti ako slovenskej. Podľa náboženského vyznania sa občania delili v rokoch 2001/2011 na veriacich rímskokatolíckej cirkvi (486/473) a evanjelickej cirkvi a.v. (339/297) a grekokatolíckej (5/5), pravoslávnej (1/1), svedkovia jehovovi (2/4) a evanjelickej, metodistickej (4/6).

1.4.6. Prírodné a klimatické podmienky

Obec je súčasťou Turčianskej kotliny, ktorá je typom hlbokkej, celistvej tektonickej depresie s rázom priekopovej prepadliny, vyplnenej prevažne kvartérnymi sedimentami. Hladko modelovaný, prevažne rovinný až stredne zvlnený reliéf s terasami a náplavovými kužeľmi v podhorí vytvára charakter esteticky a krajinársky vyváženej poľnohospodársky využívanej krajiny. Klimaticky patrí územie do mierne teplej a chladnej horskej oblasti s výrazne geografickou výškovou stupňovitosťou.

Poľnohospodársky intenzívne využívaná pôda má vplyv na zloženie pokryvu. Tvorí ho väčšinou poľnohospodárske kultúry pestované na ornej pôde a trvalé trávnaté porasty. Medzi nimi sa zachovali fragmenty prírody blízkych bylinných spoločenstiev a porastov drevín rastúcich mimo lesa. Dotvárajú malebný obraz krajiny, ale najmä plnia nezastupiteľnú funkciu genofondovo významných lokalít (napr. fragmentov teplomilnej alebo mokradňovej vegetácie) a interakčných prvkov systému ekologickej stability, ktoré umožňujú prežívanie a rozmnožovanie mnohých nielen rastlinných, ale aj živočíšnych druhov a sú potenciálnym zdrojom ich šírenia do okolitého prostredia.

1.5. Vzdelávanie, kultúra, šport a združenia

1.5.1. Školské zariadenia

Deti predškolského veku majú možnosť navštevovať výborne zariadenú materskú školu s dvoma oddeleniami, situovanú v južnej časti intravilánu obce. Nakoľko bola budova posledne rekonštruovaná v r. 1963 priestorovo už nepostačuje súčasným potrebám a najmä nepostačuje kapacitne. V súčasnosti pri rešpektovaní povolených výnimiek má kapacitu 31 detí, ale požiadavky sú pre 45 detí. Vyžaduje sa komplexná modernizácia a to formou prístavby, nadstavby a stavebných úprav. Školopovinné deti navštevujú plno organizovanú Základnú školu v Košťanoch nad Turcom o kapacite 250 detí. Školská jedáleň je súčasťou školy. Školské zariadenia slúžia aj deťom z okolitých obcí. Budova školy je v dobrom stave, nezateplená a s vymenenými oknami. V budúcnosti je potrebné vyriešiť minimálne energetické požiadavky na budovy formou zateplenia obvodového plášťa a strešnej konštrukcie. Na podporu mimoškolských aktivít a využívanie voľného času je zriadené súkromné centrum voľného času ABC a súkromný školský klub detí ABC.

Stredné školy sídlia v Martine, Sučanoch, Turanoch, Vrútkach a T. Tepliciach. Naozaj široký záber profesií ponúkajú Spojené stredné školy vo svojich učebných a študijných odboroch. Ponúkajú tiež pomaturitné a nadstavbové vzdelávanie. Zo špeciálnych škôl, ktoré sídlia v Martine, treba uviesť, že najmä zabezpečujú vzdelávanie detí a mládeže vyžadujúcej si osobitný prístup. Nadregionálny význam má Lekárska fakulta so sídlom v Martine, ktorá zabezpečuje vysokoškolské vzdelávanie, celoslovenský význam má Žilinská univerzita.

1.5.2. Kultúrne zariadenia

Obec má vlastný kultúrny dom situovaný v centre obce (v budove OcÚ spoločne s poštou) o výmere 300 m² s kapacitou 200 sedadiel. V budove, v nových priestoroch, je zriadená knižnica s 2174 knižnými jednotkami, kde sa ročne vypožičiava takmer 990 kníh. Na území obce sa nenachádzajú žiadne evidované kultúrne pamiatky. V minulosti tu stála historická zvonica, ktorá bola presťahovaná do múzea slovenskej dediny v Martine, ako jeho prvý exponát. Zaujímavým architektonickým objektom je barokovo-klasicistický kaštieľ z druhej polovice 18. storočia. Cennými objektami sú zachovalé rodné domy významných rodákov (Párička a Polonec). V extraviláne obce je významné archeologické nálezisko (Bikor). V obci sa nenachádzajú kostoly. Evanjelická cirkev a.v. vykonáva 2x mesačne služby Božie v kultúrnom dome. V areály cintorína je v roku 1988 svojpomocne vybudovaný dom smútku. V roku 2014 bola začatá jeho rekonštrukcia, ktorú je potrebné dokončiť. V obci pôsobia dobrovoľné združenia - Klub dôchodcov a Základná organizácia Únie žien Slovenska, členská základňa pri COOP Jednota SD, Miestny spolok červeného kríža, zbor pre občianske záležitosti. Obec má zriadené miestne kultúrne stredisko.

1.5.3. Šport

V obci sa nachádza vybudovaný športový areál za základnou školou, ktorý ponúka pre záujemcov okolia priestor pre športové využitie. Na futbalovom ihrisku, TJ Turčan Košťany pravidelne organizuje futbalové zápasy v okresných súťažiach v kategóriách muži, dorastenci, žiaci a prípravka. Nedostatkom na možné rozširovanie alebo dobudovanie sa javí stavba na nevysporiadanom pozemku a preto by bolo vhodné ukončiť majetkoprávne vysporiadanie. V obci pôsobí Klub zdravia a Únia žien, MS SČK, ktoré sa venujú aj relaxačno-rehabilitačným cvičeniam. V obci pôsobí dobrovoľný hasičský zbor, ktorý okrem povinností v prevencii sa zúčastňuje hasičských športových súťaží, kde dosahuje výborné výsledky.

1.5.4. Združenia

Obec Košťany nad Turcom sú súčasťou združení – ZMOS, miest a obcí Turca, združenia obcí Pod Končiarom, a OZ „Pre náš Turiec“ a MAS Turiec.

1.6. Občianska a technická vybavenosť

1.6.1. Technická infraštruktúra

1.6.1.1. Elektrická sieť

Elektrifikácia obce bola urobená v roku 1936. Obec je zásobovaná prostredníctvom 22 kV vedenia, vedeného západným okrajom katastrálneho územia cez sieť DTS. Vzhľadom na vzrastajúci dopyt po elektrickej energii môžeme konštatovať, že dnešné rozvody nie sú postačujúce (po rekonštrukcii vzdušného vedenia) bude potrebné ich posilniť a rozšíriť. V súčasnosti je 6,5 km vzdušného vedenia a 6,5 km verejných častí prípojok. Celkove je v obci viac ako 500 odberných miest. Problémom sú zastaralé a poruchové trafostanice. V niektorých častiach obce sú siete vysokého napätia vedené v zónach, ktoré sú v pripravovanom SÚP plánované na rozširovanie zón bytovej výstavby a rekreácie a bude potrebné zo strany SSE postupne riešiť ich posilnenie a prekládku. Verejné osvetlenie je po rekonštrukcii (r.2014), kde je celkove 111 svetelných bodov (LED) typu SEMAI s výkonom 27, 36 a 45 W. V obci je zavedený aj miestny rozhlas s celkove 58 reproduktormi s vysielačím zariadením v obecnom úrade.

1.6.1.2. Rozvod plynu

Plynom je obec zásobovaná z VTL odbočného potrubia plynovodu Martin-Prievidza cez regulačnú stanicu na severnom okraji intravilánu obce RS 1200, ktorá je zokruhovaná s RS 5000 Žabokreky. Plynifikácia obce je na rôznej úrovni. Vyplýva to jednak z dopytu obyvateľov a jednak z charakteru osídlenia. Nedostatkom sa javí chýbajúce rozvody v nových oblastiach zastavaného územia IBV a oblastiach určených na zástavbu IBV. Približná dĺžka distribučnej siete v obci je 5,944 km s jednou regulačnou stanicou.

1.6.1.3. Telekomunikačná sieť

Z hľadiska telekomunikácií obec patrí do primárnej oblasti s centrom Martin a sekundárnej oblasti s centrom Žilina. Na území obce miestna telefónna sieť má dĺžku 3,2 km, rozvody sú vedené väčšinou vzdušnou sieťou s prípojkami.

Údaje o počte mobilných telefónov a pripojení na internetovú sieť nie sú dostupné. V chotári obce sa nachádza vykrývač mobilnej siete a trasa optického kábla (800 bm). Chotárom prechádza aj diaľkový telekomunikačný kábel v dĺžke 960 m. Z dôvodu rozširovania informácií elektronickou formou je potrebné umožniť širokej verejnosti prístup k nim, čím sa vytvorí predpoklad pre lepšiu informovanosť o možnostiach zamestnania sa, o možnostiach vzdelávania a podnikania.

Pošta je umiestnená v budove obecného úradu. Z hľadiska poskytovania poštových služieb obec patrí organizačne pod Hlavnú poštu Martin, z hľadiska poštovej prepravy patrí pod Hlavné spracovateľské stredisko Žilina.

1.6.1.4. Dopravná sieť

Základným predpokladom rozvoja každého regiónu je jeho dostupnosť. Rozvoj dopravnej infraštruktúry ovplyvňuje jednak hospodársky rozvoj regiónu, ale aj spôsob života a životnú úroveň jeho obyvateľov. Preto je dôležité vychádzať zo súvislostí usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry. Obec je mimoriadne výhodne dopravne napojená na celoštátne siete. Obcou prechádza cesta I. triedy a III. triedy, železničná trať 3. triedy a v extraviláne obce je aj letisko.

Cestná doprava

Na nadradený cestný dopravný systém je obec napojená prostredníctvom štátnej cesty I. triedy.(I/65) Martin – T. Teplice. Obcou prechádza aj komunikácia III.triedy - III/06551 a III/06549. Obecné komunikácie v dĺžke 5,7 km, 33 433 m², väčšina z nich si vyžaduje rekonštrukcie po vykonanej plynifikácii, kanalizácii a opravách vodovodu. Návrh trasy rýchlostnej komunikácie R3 v troch variantách obchádza obec bez navrhovaného pripojenia. Tento nedostatok je v riešení so správcom cesty s cieľom napojenia obcí Košťany nad Turcom, Turčiansky Peter , Trebostovo, Trnovo a Valča. Verejná doprava do obce je veľmi dobrá, obcou prechádzajú autobusové spoje, ktoré pokračujú do ďalších obcí.

Obec je na vyznačených cyklotrasách Martin – Jasenská Dolina, Martin – Valčianska dolina. Cyklotrasy sú dobre upravené asfaltovou drťou, čím sa výrazne zvýšila bezpečnosť cyklistov. Na trase je vybudovaných niekoľko oddychových miest. Najväčším problémom sa javí napojenie obce na komunikáciu I.triedy, kde jestvujúci spôsob nepostačuje súčasným požiadavkám a vôbec nevyhovuje zvýšeným požiadavkám vyplývajúcich z rozširovania počtu domácností novou výstavbou. Druhým problémom je dokončovanie komunikácií v nových lokalitách IBV, kde sú už rodinné domy ukončené.

Železničná doprava

Najbližšia železničná stanica sa nachádza priamo v obci, na železničnej trati č. 171 s diesel motorovou trakciou. Je to trať III. triedy Vrútky- H.Štubňa (Zvolen). Z hľadiska zónovania patrí do priestoru Severozápadné Slovensko a dopravno-gravitačné centrum Žilina-Martin.

Letecká doprava

Asi 38 km od obce leží letisko Žilina, ktoré je zaradené do kategórie potenciálnych medzinárodných letísk. V blízkosti do 5 km je situované letisko Tomčany a 2 km od zastavaného územia je športové letisko Košťany n/T pre poľnohospodárske účely, ľahké motorové a bezmotorové lietadlá.

1.6.2. Občianska vybavenosť

1.6.2.1. Sociálna infraštruktúra

Obec nemá zriadené ani v obci nepôsobí žiadne sociálne zariadenie pre poskytovanie sociálnych služieb. Sú len poskytované niektoré vybrané služby sociálneho charakteru, najmä opatrovatel'stvo a rozvoz stravy. Najbližšie zariadenia sú v okresnom meste.

Naša obec patrí do regiónu, kde sa musia riešiť nepostačujúce kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a zaostalosť priestorovej vybavenosti. V období blízkej budúcnosti uvažujeme s podporou eurofondov vybudovať spoločne s okolitými obcami spoločného úradu mikroregionálny penzión sociálnych služieb pre starších spoluobčanov.

1.6.2.2. Zdravotnícka infraštruktúra

Zdravotnú starostlivosť poskytujú lekári v neštátnom zdravotníckom zariadení (1 praktický, 1 detský, 1 stomatológ), sústredení v čiastočne opravenom zdravotnom stredisku v obci. Lekári poskytujú zdravotnícke služby aj občanom pre okolité obce. Na základe požiadaviek občanov sa uvažuje o prístavbe a rekonštrukcii tohto objektu za účelom skvalitnenia a rozšírenia zdravotníckych služieb. Súkromná Lekáreň je umiestnená v novovybudovanom objekte v centre obce, v blízkosti Zdravotného strediska. Odbornú zdravotnú starostlivosť zabezpečuje Univerzitná nemocnica Martin. Oblasť rýchlej záchrannej zdravotnej služby zabezpečuje spoločnosť FALCK. Ošetrovanie poskytuje Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti. Rozsah a dostupnosť siete zdravotníckych zariadení je postačujúca.

1.6.2.3. Bývanie

Bývanie je uznané ako základná ľudská potreba, ktorá by mala byť uspokojovaná na úrovni adekvátnej celkovému stupňu sociálno-ekonomického rozvoja spoločnosti. Je potrebné sa zamerať a postupne odstraňovať zanedbanosť existujúceho bytového fondu, podporiť opravy a rekonštrukcie domov a bytov, pripravovať pozemky na výstavbu rodinných domov, prípadne odstrániť nevyhovujúce objekty. Problém bývania vytvára záväzok pre verejné subjekty (štát, obce), aby sa angažovali pri jeho riešení. Sú vrstvy obyvateľstva, ktoré vzhľadom na charakter bytu ako tovaru, nie sú schopné si samy obstaráť adekvátne bývanie. Zasahovanie štátu do problematiky bývania, jeho štruktúrovaná podpora jednotlivých skupín populácie, sa rieši prijatím a uplatňovaním bytovej politiky. Z tohto pohľadu má obec rezervy, nakoľko žiadne nájomné byty (na bývanie mladých ľudí) nevlastní. Na základe výsledkov vyhodnotenia dotazníkov ohľadne zistenia potrieb od obyvateľstva nájomné byty napriek tomu nepožadovali. Úroveň bývania výrazne ovplyvňuje kvalitu života občanov. Súčasná individuálna bytová výstavba je v obci dostatočne realizovaná čo sa odráža na prírastku obyvateľstva, až na hranici únosného stavu počtu prísťahovaných obyvateľov ku kmeňovému počtu obyvateľov, čo vplýva na zvýšené požiadavky na riešenie dopravy, predškolských a školských zariadení, v posilnení zásobovania, likvidácie odpadov a údržby ciest v nových lokalitách rodinných domov. A čo je potrebné zvýrazniť je skutočnosť aj ďalšej možnosti rozširovania výstavby rodinných domov na pripravených a územným plánom určených lokalitách, čo pozitívne vplýva na prirodzenú reprodukciu populácie obyvateľstva. V roku 1828 mala obec 55 domov (475 obyv.). Neskoršie údaje o počte domov sú uvedené v tabuľke.

Domový a bytový fond	1961	1970	1980	1991	2001	2010	2014
Domy spolu		216	263	291	315	378	433
Trvale obývané domy	177	205	251	257	283	327	372
- z toho: rodinné domy	173	202	248	247	278	324	369
Neobývané domy		11	8	34	32	51	61
Byty spolu	213	233	295	301	368	400	461
Trvale obývané byty					334	397	458
- z toho: v rod. domoch					309	324	369
Neobývané byty					34	3	3

Podľa porovnania výsledkov zo sčítania, sa koeficient obývanosti mierne znižuje (za r. 2014 je 2,96 obyv.na byt), čo sa zhoduje s predpokladaným vývojom (r.1991- 3,33 obyv./byt, 2001 – 3,25). Priemer kraja bol 3,42 a okresu 3,08. V budúcnosti sa predpokladá postupné zlepšenie bytovej situácie, v súlade s trendom vo vyspelých štátoch a tiež ďalšie znižovanie obľobnosti (v roku 2015 asi 3,1/byt). Obec potvrdzuje tento trend, dokonca ho prevyšuje.

1.6.2.4. Obchodná sieť

V obci je sedem obchodných jednotiek (3x automobily, Supermarket COOP Jednota, večierka, kvety, HANSA-FLEX Hydraulik, s.r.o., Agraservis), tri pohostinné zariadenia. Obchodné jednotky dopĺňajú prevádzky – predajňa poľnohosp. techniky, predajňa tlakových hydraulických hadíc, stanica pohonných hmôt. Je potrebné uviesť, že obec je zásobovaná aj mobilnými a pravidelnými predajmi na určených trhovných miestach.

1.7. Životné prostredie

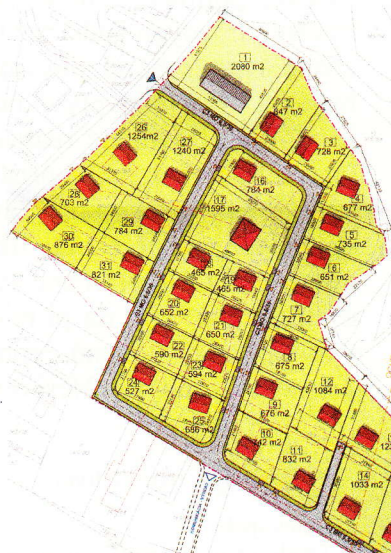
„Životným prostredím je všetko, čo vytvára prirodzené podmienky existencie organizmov, vrátane človeka, a je predpokladom ich ďalšieho vývoja. Jeho zložkami sú: ovzdušie, voda, horniny, pôda, organizmy.“

Medzi hlavné ciele v oblasti regionálnej ochrany životného prostredia patria opatrenia na jeho ochranu a tvorbu, na obmedzenie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie, na podporu efektívneho využívania prírodných zdrojov a na zlepšenie technickej infraštruktúry. Ochrane podlieha národná prírodná rezervácia - tok rieky Turiec (pre výskyt hlavátky), ochrane podliehajú aj brehové porasty potoku Belianka a násadový Šiarsky potok.

1.7.1. Starostlivosť o územie

Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zastaralým a mnohokrát dopĺňaným zákonom č. 50/1976 Z. z. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Územné plánovanie sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určuje zásady, vecnú a časovú koordináciu činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno-historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

Nadriadenou územnoplánovacou dokumentáciou pre obec Košťany nad Turcom je Konceptia územného rozvoja Slovenska a ÚPN VÚC Žilinský kraj. Základné zásady riešenia sú stanovené záväznej časti ÚPN obce (zmeny ÚPN-HSA Martin, k.ú. Košťany nad Turcom), schválené obecným zastupiteľstvom ako VZN č.1/2005 uznesením č. 6/2005 a samotný ÚPN schválený uzn.č. 65/2005 dňa 22.8.2005. Základné zásady riešenia sú rozšírené v záväznej časti jeho dodatkov, schvaľované tiež ako VZN obce č. 4/2007 (dodatok ÚPN č.2) schválené uznesením OcZ č. 135/2007 a VZN č. 4/2010 (dodatok ÚPN č.3) schválené uznesením č. 33/2010 zo dňa 19.4.2010. V roku 2011 sa na základe dohody o zámene územia s Obcou Žabokreky menila hranica katastrálneho územia. Rozloha územia obce sa nemenila.

1.7.2. Starostlivosť o vodu

Starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č.364/2004 Z. z. (vodný zákon), v znení zmien a doplnkov. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie. Územie obce spadá do povodia rieky Turiec.

1.7.2.1. Zásobovanie pitnou vodou

V zmysle zákona č. 369/1990 Z. z. o obecnom zriadení, v znení zmien a doplnkov, je obec zodpovedná za zásobovanie pitnou vodou a zodpovedá za odvádzanie odpadových vôd, ktoré vzniknú na území obce. V súčasnom období dodávku pitnej vody ako aj odkanalizovanie odpadových vôd zabezpečujú obce prostredníctvom Turčianskej vodárenskej spoločnosti a.s. Martin, ktorej akcionárom je aj naša obec (7 291 akcií v hodnote 33 190 eur) a je majetkovým podielnikom na spoločných častiach. Obec má vybudovaný rozvod pitnej vody od roku 1948. Obec je zásobovaná vodou z Martinského skupinového vodovodu (vodojem Jahodníky). Treba počítať s jeho pravidelnou údržbou a obnovou. V súčasnosti sú všetky domácnosti a objekty zariadení pre podnikanie a služby napojené na verejný vodovod. Prívodné potrubie je PVC DN 150 z hlavného privádzača DN 700. Dĺžka rozvodnej siete v obci je 4,9 km s profilom PVC 110 a prípojok 3,15 km. Prípojok je 384 ks (363 vodomeroch). Vzhľadom na existujúce kapacity vodných zdrojov a predpokladaný demografický vývoj do r. 2025 sa neočakávajú ďalšie problémy so zásobovaním pitnou vodou, po výmene rozvodov z nevhodných materiálov. Tieto boli zväčša už vymenené potrubím PE.

1.7.2.2. Odkanalizovanie

V obci je vybudovaný rozvod verejnej kanalizácie 9,7 km bez prípojok (cca 1,9 km+ nový gravitačný rozvod 4,214 km,+ výtlačné potrubie 2,055 km) a ver.prípojok 1,5 km s 308 producentami, s napojením na hlavný kanalizačný zberač napojený na mestskú ČOV vo Vrútkach. Vzhľadom na zvýšené požiadavky na ochranu životného prostredia je potrebné prednostne zabezpečiť vybudovanie kanalizačných prípojok do väčšiny objektov a rodinných domov. Doposiaľ boli odpadové vody čiastočne akumulované v žumpách resp. septikoch, u ktorých v prípade ďalšieho užívania, je potrebné požadovať kontroly vodotesnosti a vývozu odpadových vôd. Po vybudovaní kanalizačného zberača Príbovce – Martin, bude nutné doriešiť kanalizačné rozvody v nových lokalitách IBV.

1.7.3. Likvidácia odpadov

Odpady likviduje firma Brantner Fatra s.r.o. na základe zmluvy v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní. Ročne sa uloží na skládke okolo 330 t komunálnych odpadov a vyseparuje sa (papier, sklo, plasty a ostatné komodity) cca 40 t druhotných surovín. Podrobný prehľad je uvedený v nasledovnej tabuľke :

		KO	papier	sklo	plasty	batérie	pneu	žiarivky	elektro	Aku
2011	25796	327,2	9,2	15,6	11,6		1,4		2,4	
2012	25862	339,0	7,5	15,9	13,1		0,6		1,2	
2013	31763	303,2	9,4	19,0	14,4	0,1	1,4	0,0005	2,0	0,1
2014	33485	363,0	9,0	24,0	15,9		1,6		1,0	

Po prepočte na obyvateľa, za posledné 3 roky, to predstavuje priemerne ročne 257 kg komunálnych odpadov a 31,2 kg separovaných zložiek, čo je na úrovni celoslovenských priemerov, a v porovnaní s predchádzajúcim hodnoteným obdobím (r. 2006) je stav klesajúci čo sa týka KO v prospech separovaných zložiek. Cena za 1 t likvidácie KO je nestabilná, je nutné dôsledne sledovať plnenie zmluvy a ročne porovnávať výšku poplatku s vynaloženými výdavkami. Ročný poplatok je 14,60 € na občana/rok. Príjem predstavuje 34320 eur/rok 2014. Priemerné výdavky na občana za rok sú 23,71 €. Rozdiel vzniká a je krytý likvidáciou odpadov právnickými osobami. V budúcnosti je potrebné sa zamerať na zvýšenie efektívnosti v odpadovom hospodárstve a najmä zvýšiť účinnosť triedeného zberu odpadov, eliminovanie možností vzniku nepovolených skládok. Zamerať sa na úniky zberu kovového odpadu a papiera. Je potrebné okrem zvýšenia separácie uvažovať o zriadení zberného dvora prípadne aj komunitného kompostoviska.

1.7.4. Starostlivosť o lesy a pôdu

Základným právnym predpisom upravujúcim starostlivosť o les je zákon č. 326/2005 Z. z. o lesoch v znení neskorších predpisov. Podľa tohto zákona sú lesy jedným z najväčších bohatstiev našej vlasti, sú jednou zo základných zložiek životného prostredia a poskytujú trvalý zdroj drevnej hmoty pre priemyselné odvetvia. V katastri obce sa lesné pozemky nenachádzajú. Územie obce je súčasťou Žilinského kraja, patrí do zemiakárskej poľnohospodárskej oblasti. Prevládajú hnedé lesné pôdy. Celková výmera katastrálneho územia obce je **643, 5851 ha**, z toho poľnohospodárska pôda je 549 ha, vodné plochy 19 ha a zastavaná plocha 60 ha. Obec hraničí s katastrami obcí Bystrička, Žabokreky, Necpaly, Pribovce, Trebostovo, T. Peter a mestom Martin.

Významným právnym nástrojom na ochranu poľnohospodárskeho pôdneho fondu je zákon č. 220/2004 Z. z. o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu v znení neskorších predpisov, zákon 229/1991 Zb. o úprave vlastníckych vzťahov k pôde a inému poľnohospodárskemu majetku. V extraviláne obce pôsobí farma na chov koní a druhá farma na chov daniela je rozostavaná. V blízkosti lokalite je salaš s chovom oviec.

1.7.5. Ochrana prírody

Základným právnym predpisom na ochranu prírody je zákon 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny. V rozvojových plánoch obce je nutné rešpektovať požiadavky ochrany prírody a prírodných hodnôt. Konkrétne sa jedná o národnú prírodnú rezerváciu - tok rieky Turiec pre výskyt hlavátky, ochrane podliehajú brehové porasty potoku Belianka. Ochranné pásma majú tiež vzdušné elektrické vedenia, plynové rozvody a regulačná stanica, komunikácie, železnica, kanalizačný zberač. Na celé územie sa vzťahuje I. stupeň ochrany. Do katastra zasahujú ochranné pásma (II. a III. st. ochrany) prírodných liečivých zdrojov a prírodných minerálnych vôd. V katastri obce sa nachádza významné archeologické nálezisko a chránené ložiskové územie s tehliarskou hlinou, na juhovýchodnom okraji katastrálneho územia – ložisko Bikor s kapacitou suroviny 2018 tis.t.

1.7.6. Ochrana ovzdušia

Zákon č. 137/2010 Z. z. v znení zmien a doplnkov, o ochrane ovzdušia upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V regionálnom meradle sa uplatňujú škodliviny zo spaľovacích procesov, oxid siričitý, oxidy dusíka, uhlíkovodíky, ťažké kovy. Doba zotrvania týchto látok v ovzduší je niekoľko dní, preto môžu byť v atmosfére prenesené do vzdialenosti niekoľko tisíc km od zdroja. Z ekologického a environmentálneho hľadiska situácia v regióne závisí od druhu

a intenzity ekonomických aktivít a od štruktúry, intenzity a charakteru osídlenia. Vývojový trend emisií základných znečisťujúcich látok z priemyselnej výroby je klesajúci, ako dôsledok sprísňujúcej sa legislatívy. Naopak ku nárastu znečisťovania prispieva nárast automobilovej dopravy a návrat niektorých domácností k vykurovaniu pevnými palivami v dôsledku nárastu cien plynu a elektrickej energie. Povoľovanie malých zdrojov znečistenia ovzdušia spadá do kompetencie obce. Obec spoplatňuje 7 malých zdrojov znečistenia ovzdušia (TOPS, s.r.o., SECO s.r.o., A.M.PLUS, s.r.o., HAKOM s.r.o., AGRASERVIS, s.r.o., KRUPA s.r.o., CENTRAL PLUS s.r.o.), ostatné malé zdroje (rodinné domy a pod.) sú povoľované bezplatne.

1.7.7. Poľnohospodárstvo, lesníctvo, poľovníctvo a rybárstvo

1.7.7.1. Poľnohospodárstvo

Najväčšiu časť poľnohospodárskej pôdy v katastrálnom území obhospodaruje Agromajetok s.r.o. Námestovo a Poľnohospodárske družstvo Belá – Dulice, menšie výmery sú v užívaní Poľnohospodárskeho družstva Necpaly – Žabokreky, Gader so sídlom v Blatnici a Roľníckeho družstva Javorina Valča. Pôda, napriek veľkej investičnej výstavbe je poľnohospodársky využívaná. V katastri obce v lokalite Kostolište pôsobí salaš s chovom oviec, súkromná farma s chovom koní a v rozptyle pôsobia samostatne hospodáriaci roľníci.

1.7.7.2. Lesníctvo

Lesy ovplyvňujú a zlepšujú podnebie, vodné a pôdne pomery, vytvárajú prirodzené prostredie pre mnohé druhy rastlín a živočíchov, aj ich spoločenstiev, uchovávajú prírodné krásy a sú zdrojom zdravia a osvieženia pre obyvateľstvo. Vlastníci a užívatelia lesov sú povinní zabezpečiť hospodárenie v lesoch odbornými lesnými hospodármi. V obci má Menej významnú úlohu lesníctvo, vzhľadom na nulovú rozlohu lesov, napriek tomu je zriadené Lesné spoločenstvo Košťany n/T a tiež Urbárske spoločenstvo p.s. Košťany nad Turcom.

1.7.7.3. Poľovníctvo a rybárstvo

Sú tu vytvorené podmienky na rybárčenie (násadový Šiarsky potok), ale tok rieky Turiec je chránený pre výskyt hlavátky. Poľovníctvo a rybárstvo je vykonávané len individuálne, v spolkoch mimo obce.

1.8. Ekonomika

1.8.1. Priemysel a služby

V obci prevládajú tieto činnosti v podnikaní – priemysel, poľnohospodárstvo, stavebníctvo, kovo-obrábanie, účtovníctvo a ostatné nevýrobné odvetvia, najmä obchod.

1.8.2. Zamestnanosť – nezamestnanosť

V obci je vytvorených okolo 970 pracovných miest, čo je v pomere k počtu obyvateľov výrazne nadpriemerný výsledok. Celkove v obci pôsobí 52 právnických osôb. Najväčšími zamestnávateľmi v sekundárnom sektore sú TRIM LEADER a.s., TURČAN DELTA, HANSA FLEX, Teracom, s.r.o., SECO AUTOTRANS s.r.o., AM Plus s.r.o.

Ďalšie príležitosti sú vo viacerých malých firmách (TOPS, Agroservis, ŠROGUKO, RUTAS, Central plus, s.r.o., a iné). V terciálnom sektore je najväčším zamestnávateľom obecné školstvo. Prevažná časť domáceho obyvateľstva však dochádza za prácou do okresného mesta Martin.

Vývoj celkového počtu uchádzačov o zamestnanie (UoZ) a miery nezamestnanosti (MN) z celkového počtu ekonomicky činného obyvateľstva je nasledovný : r. 2010 (UoZ-68) – 13,23%, r. 2011 (UoZ – 59) – 11,83%. Miera nezamestnanosti dosiahla najvyššie hodnoty v roku 1999 a odvtedy má klesajúci charakter. V záujme udržania tohto trendu je potrebné vytvárať vhodné a motivujúce podmienky pre potencionálnych zamestnávateľov, ako aj samozamestnávateľov – malých podnikateľov. Tiež je potrebné uviesť, že z trvale žijúceho obyvateľstva je v súčasnosti až 69,22 % ekonomicky aktívnych obyvateľov. V predproduktívnom veku je 14,96 % a v poproduktívnom veku 15,82 %.

Miera nezamestnanosti okresu Martin bola vykazovaná v jednotlivých rokoch 2012-9,69%, r. 2013 – 10,13% a r. 2014 – 8,34%. Treba však uviesť, že zmeny spôsobuje skôr metodika vykazovania ako samotné vytváranie pracovných miest.

1.9.1. Analýza príjmov:

Financovanie samosprávy sa výrazne zmenilo od 1.1. 2005 kedy vstúpil do platnosti zákon č. 564/04 Zz. o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samospráve a nariadenie vlády, ktorým sa konkretizuje spôsob poukazovania výnosu dane. Ďalšie zmeny, ktoré majú vplyv na obecný rozpočet nastali po r. 2009 na základe prijatého memoranda ZMOS o úsporách výdavkov a po r. 2012 zmenou financovania súkromných školských zariadení a CVČ. Tieto zmeny mali významný dopad na príjmovú časť rozpočtu. Naďalej je nedostatočne financovaná činnosť presunutých kompetencií zo štátu na obce. Výpočet podielu dane je naďalej netransparentný nakoľko bez zverejňovania celoslovenských ročných údajov sa nedá vopred vypočítavať a teda ani plánovať.

Tabuľka plnenia príjmov:

ROKY	2011	2012	2013	2014	Rozp.2015	2025
PRÍJEM	891 151	985 014	873 197	888 696	753 796	900 000
Podiel zo št. daní	432 027	524 179	262 472	285 298	281 320	430 000
Daň z nehn	40 001	42 886	40 178	42 308	41 892	43 000
Poplatok za KO	27 074	27 278	32 987	33 676	34 320	35 000
Grant, Transfer	297 542	315 159	398 634	409 402	364 490	350 000
Ostat. nedaň. pr.	1 282	796	1 861	974	25 300	850

Príjmová časť rozpočtu obce je tvorená z príjmov bežných, kapitálových a finančných operácií. Bežné príjmy sa delia na daňové a nedaňové. Kapitálové príjmy sa tvoria predajom majetku. Do finančných operácií patria prevody z jednotlivých fondov a prijatých úverov.

Na základe uvedeného prehľadu príjmov možno konštatovať, že dlhodobou rozhodujúcim podielom na tvorbe príjmov sú podiely výnosov daní FO a transfer na prenesený výkon štátnej správy (spolu takmer 78,2 %) . Druhým významným zdrojom je daň z nehnuteľnosti a ostatné miestne dane (odpady, automaty, za psa, verejné priestranstvo). Poplatok za odpady je určený v dolnej polovici výšky, ktorú umožňuje zákon č. 223/01 Zz., čo však nepostačuje na vykrytie všetkých nákladov. Príjem na obyvateľa v roku 2001 bol 3 822.-Sk čo je možné považovať v porovnaní s priemerom Slovenska za vysoký, vzhľadom na v tom čase vykonávané kompetencie. Príjem na obyvateľa má klesajúcu tendenciu, čo nie je v súlade s požiadavkami obce a sústavným rozširovaním kompetencií resp. povinnosťami obcí. V r. 2014 bol vypočítaný objem na obyvateľa len 693 eur. Vyšší príjem možno dosiahnuť dôslednejším vymáhaním pohľadávok z minulých rokov a prehodnotením platných VZN, najmä sú rezervy pri výbere dane z nehnuteľnosti, kde takmer 30 % pozemkov nemá doposiaľ určeného daňovníka. Ďalšie rezervy sú v poplatku za likvidáciu komunálnych odpadov, kde podnikateľské subjekty vykrývajú časť nákladov za občanov a rozdiel je doplácany z rozpočtu obce.

1.9.2. Analýza výdavkov

Čerpanie výdavkov je úmerné dosahovaným výsledkom v príjmovej časti.

Z prehľadu vidieť, že v porovnaní so školstvom (transfer) sú ostatné oblasti menej dotované. To poukazuje na nedostatočné prídely z výnosov daní , naviac nie je priestor na vytvorenie vlastných príjmov, možno malá rezerva sa vytvorí prerozdelením prostriedkov na výdavky verejnoprospešných prác (kosenie, čistenie) a verejného osvetlenia v školských areáloch.

Výnos z daní FO vôbec nepostačuje na reprodukciu majetku a vôbec neposkytuje možnosti investovať z vlastných prostriedkov do nových rozvojových programov. Prostriedky nepostačujú ani na výkupy pozemkov, ktoré sú v porovnaní s okolitými štátmi ešte aj dedičstvami rozdrobené a teda niekoľkonásobne náročnejšie pri vysporiadavaní.

Nárast výdavkov na verejnú správu je spôsobený postupným presunom kompetencií zo štátu na obce. Jediný spôsob úspory výdavkov je v riešení spoločných úradov prípadne v zlučovaní obcí. Tento spôsob obec Košťany nad Turcom aj využíva, má zriadený spoločný úrad (na vybrané referáty) so šiestimi resp. siedmimi okolitými obcami.

Z prepočtových ukazovateľov sa javí vyšším čerpaním likvidácia odpadov 24,41 eur/občana/rok. Ak sa obec rozhodne zrušiť dotácie na likvidáciu odpadov z rozpočtu, musí prijať nepopulárne opatrenie vo zvýšení špecifických daní od občanov.

Eliminovať sa však dá aj postupným znižovaním množstva a váhy odpadov a to najmä kompostovaním a separáciou zložiek, ktoré možno ďalej využívať ako druhotnú surovinu, čo je v súlade s programom odpadového hospodárstva. Jedným z najdôležitejších ukazovateľov pri hodnotení verejných výdavkov je úverová zadlženosť. Obec Košťany n.T. nevykazuje za celé hodnotené obdobie žiadnu a teda ani žiaden vplyv cudzieho kapitálu na financovaní potrieb obce. Stav záväzkov (33 649,18) a pohľadávok (16 054,3) za rok 2014 je tiež priaznivý.

	2012	2013	2014	Rozpočet 2015
Výdavky celkom	955 655,74	863 943,36	729 605,00	804 533,54
Bežné výdavky	927 944,63	783 441,98	728 105,00	749 957,17
Kapitálové výdavky	27 711,11	80 501,38	1 500,00	54 576,37
Finančné operácie	0,00	0,00	0,00	0,00
Výkonné a zákonodarné orgány				
Bežné výdavky	139 943,86	210 289,79	156 460,00	205 970,31
Kapitálové výdavky	4 131,64	79 001,38	0,00	39 714,21
Finančné a rozpočtové záležitosti	2 245,85	1 565,35	6 900,00	6 231,32
Iné všeobecné služby	3 171,74	3 207,61	3 172,00	2 961,00
Všeobecné verejné služby inde neklasifikované	823,73	600,00	0,00	2 356,11
Ochrana pred požiarmi	5 823,53	4 466,57	4 300,00	4 300,00
Kapitálové výdavky	0,00	1 500,00	1 500,00	1 500,00
Výstavba	10 714,15	15 040,57	9 120,00	12 203,49
Cestná doprava	1 365,01	3 979,03	5 560,00	411,60
Nakladanie s odpadmi	26 129,50	31 788,82	35 041,00	34 146,00
Ochrana životného prostredia	125,73	124,03	325,00	454,20
Rozvoj obcí	1 624,78	2 025,69	1 875,00	4 830,17
Verejné osvetlenie	6 943,47	5 283,10	8 000,00	5 680,00
Všeobecná zdravotná starostlivosť	8 327,72	7 911,71	8 951,00	7 893,84
Kapitálové výdavky	19 490,96	0,00	0,00	0,00
Rekreačné a športové služby	10 781,01	9 774,55	10 200,00	11 915,00
Kultúrne služby	12 809,56	12 093,91	13 977,00	12 807,00
Vysielacie a vydavateľské služby	238,99	38,99	300,00	1 001,00
Náboženské a vysielacie služby	5 544,87	5 798,29	9 773,00	8 583,86
Kapitálové výdavky	0,00	0,00	0,00	13 362,16
Predprimárne vzdelávanie, MŠ	58 547,05	62 976,97	62 506,00	61 507,41
Základná škola	339 857,44	369 891,91	353 878,00	329 752,84
Primárne vzdelávanie	300 407,04	321 832,31	305 821,00	290 376,00
Nižšie sekundárne vzdelávanie	0,00	0,00	0,00	0,00
Vzdelávanie nedefinované podľa úrovne	8 196,97	8 328,39	8 948,00	8 550,64
Vedľajšie služby v rámci primárneho vzdelávania	28 214,63	36 512,61	36 609,00	28 201,20
Vedľajšie služby nižšie sekundárne vzdelávanie	0,00	0,00	0,00	0,00
Sociálna pomoc občanom v hmotnej núdzi	3 038,80	3 218,60	2 500,00	2 625,00
Kapitálové výdavky	4 088,51	0,00	0,00	0,00
Vzdelávanie nedefinované podľa úrovne	275 688,00	19 090,48	19 091,00	19 091,00
Vedľajšie služby predprimárneho vzdelávania	11 208,72	11 875,71	13 156,00	12 757,82
Staroba	5 565,64	5 316,65	5 320,00	5 000,00
Sociálna pomoc občanom v hmotnej núdzi	464,28	302,25	200,00	103,20

Vzhľadom na uvedené možno skonštatovať dodržiavanie finančnej disciplíny pri čerpaní výdavkov rozpočtu vzhľadom ku schváleným príjmom, dosahovanie stanovených výsledkov hospodárenia ako splnenie predpokladaných cieľov pri porovnávaní rozpočtovaných a skutočných príjmov a výdavkov, záväzkov a pohľadávok, čo nakoniec vedie k nulovej zadlženosti obce a vysokej likvidite.

1.9.3. Stav obecného majetku

Roky	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Tis. Eur	1 471	1 514	1 437	1 432	1 445	1 389
obyv. k 31.12.	1153	1159	1174	1202	1249	1283
Hodn/obyv	1276	1307	1224	1192	1157	1083

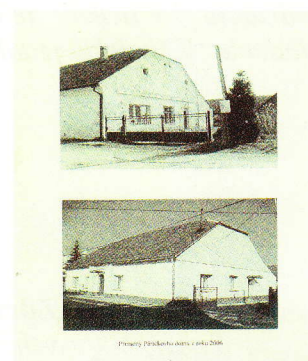
Veľmi významný ukazovateľ je prepočet hodnoty obecného majetku na obyvateľa, čo vyjadruje ekonomickú silu obce. Je to ďalší z údajov, z ktorých by sa mali odvíjať ostatné finančné pravidlá ako sú prenájmy, cena pozemkov a nehnuteľností, poplatky a pod. Tento ukazovateľ je veľmi nepriaznivý a to najmä z dôvodov nárastu obyvateľov migráciou a predajom majetku.

1.9.4. Analýza stavu obecných objektov

Obecný úrad – stavba postavená po roku 1935, situovaná na pozemku parc.č. 59/2 (adresný bod 49,028758/ 18,902421). Objekt po opravách omietok vrátane oteplenia a výmeny okien, časť miestností je v prenájme (pošta, predajňa), s príjmom z prenájomov cca 1 660 eur za rok.

Páričkov dom – postavený okolo roku 1850, je po vykonanej rekonštrukcii (2006) v prenájme 6 332eur /rok.

Stará hasičská strážnica a tanečné „Kolo pod lipami“, objekt postavený okolo r. 1930, neprináša obci žiaden finančný prospech. Vyžaduje rekonštrukciu a vhodný zámer na ďalšie využívanie.

Nová hasičská zbrojnica bola postavená okolo r. 1940, ako súčasť obecného domu. Slúži OHZ, je po vykonanej prístavbe a oprave fasády, výmene okien a výjazdovej brány, r. 2014.

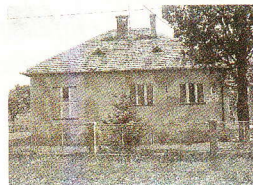

Kultúrny dom – stavba realizovaná svojpomocne v rokoch 1978, je potrebné vykonať bežnú údržbu, najmä elektrozariadení. Obvodový plášť zateplený r. 2014 spolu s OcÚ. Z prenájmu sály je cca ročný príjem 1 356 eur.

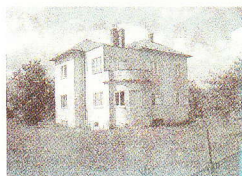
Materská škola- postavená okolo r. 1949, prístavovaná r. 1963 a veľké opravy vykonané r. 2007. Je nutné vykonať stavebné úpravy z dôvodov plnenia súčasných požiadaviek na ochranu verejného zdravia a požiadaviek na rozšírenie kapacity pre 45 detí.

Stará škola postavená cca 1930, po vykonanej oprave. V objekte v súčasnosti pôsobí súkromné centrum voľného času ABC. Ročný príjem je započítavaný s investíciou veľkých opráv.

Základná škola (nová)- postavená v roku 1961, využívaná aj okolitými obcami, na pozemkoch 134/2,13,14,16,23 (adresný bod 49,028818/18,910116). Obdobne ako podobné objekty prevzaté od štátu vyžaduje bežnú údržbu a zlepšenie tepelnoizolačných vlastností (zateplenie a výmena okien), ktoré boli vykonané r. 2014. Objekt bol napojený na verejnú kanalizáciu. V trakte telocvičňa bola vymenená palubovka, osvetlenie a hygienické zariadenia. V školskej jedálni bolo vymenené kuchynské zariadenie a výmena okien.

Zdravotné stredisko, stavba z roku 1965, vyžaduje rekonštrukciu a vzhľadom na ďalšie využívanie pre zdravotníctvo treba zrealizovať prístavbu a nadstavbu a zlepšiť tepelné vlastnosti budovy. Nájom predstavuje príjem 3 442 eur ročne.

Dom smútku- vybudovaný svojpomocne 1986, po vykonaných opravách r. 2014 (okná, omietky, socialne zariadenia), je potrebné v rekonštrukcii pokračovať a zmodernizovať ozvučenie.

Obecný cintorín - Cintorínske poplatky sú určené prevádzkovým poriadkom, kde poplatky boli schválené ako VZN v roku 2008. Na cintoríne bol rozšírený chodník a osvetlenie. Obec disponuje digitálnym spracovaním hrobových miest. Na cintoríne sa nachádza významný skupinový hrob s náhrobníkom ôsmich obyvateľov obce padlých v SNP.

Je potrebné ešte spomenúť významný historický objekt **zvonicu**, ktorá je presťahovaná a zrekonštruovaná v skanzene SNM múzeu Slovenskej dediny v Jahodníckych hájoch, ako prvý exponát múzea, čím je zabezpečené toto kultúrne dedičstvo pre ďalšie generácie.

Športové ihrisko- využívané od r. 1970 v blízkosti areálu ZŠ, je potrebné majetkoprávne vysporiadať, oplotiť.

Viacúčelové ihrisko (minihrisko) – postavené r.2008 v blízkosti areálu centra voľného času na pozemkoch parc.č. KNC 125/12 a 125/20, povrch s umelou trávou o rozmeroch 18,0m x 13,0 m. Rozpočtové náklady predstavovali takmer 50 tis. eur.

Okrem uvedených nehnuteľností obec vlastní aj **miestne komunikácie** v dĺžke 5,7 km, 33 433 m², väčšina z nich si vyžaduje rekonštrukcie po vykonanej plynofikácii, kanalizácii a opravách vodovodu. **Verejné osvetlenie** je po rekonštrukcii (r.2014), kde je celkove 111 svetelných bodov (LED) typu SEMAI s výkonom 27, 36 a 45 W.

V obci je zavedený aj **miestny rozhlas** s celkove 58 reproduktormi s vysielacím zariadením v obecnom úrade.

Jedným zo zdrojov informácií zistenia potrieb a požiadaviek bol obecný prieskum. Občania mali možnosť vyjadriť svoje názory prostredníctvom dotazníkov, ktorý bol zaslaný do všetkých domácností zverejnený na webovej stránke obce. Celkove sa vyjadrilo 64 občanov rôzneho vekového zloženia a sociálneho postavenia. Ich názory a pripomienky sú primerane zohľadnené v PHSR.

1.10. Analýza SWOT (strengths, weaknesses, opportunities, threats)

1.10.1. Analýza vnútorných faktorov

1.10.1.1. Silné stránky:

- výhodná geografická poloha, vo vzťahu k mestu Martin a regiónu (M. a V. Fatra),
- výborné dopravné spojenia a dostupnosť (autobus, vlak, letisko, vodné toky, cyklotrasy),
- majetok obce v dobrom stave, dobrý technický stav obecných budov,
- kvalitné zabezpečenie inžinierskymi sieťami,
- internetizácia verejných budov,
- aktuálna možnosť výstavby IBV a priemyslu,
- kvalitné zdravotnícke zabezpečenie občanov,
- blízkosť stredísk CR a možnosť synergického pôsobenia,
- dostatočné kapacity v reštauračných a ubytovacích zariadeniach,
- potenciál pre remeselnú výrobu,
- existencia ložiska tehliarskej hliny,
- možnosť realizovania geotermálneho vrtu,
- tradície v pestovateľstve a chovateľstve,
- podmienky pre zriadenie ekoturistických chodníkov,
- spádová škola a zdravotné stredisko,
- prítlačivé vodné toky,
- možnosti športovania,
- kvalita život. prostredia a klimatických podmienok,
- vhodná skladba obyvateľstva (veková, národnostná štruktúra, vzdelanie, pomer mužov a žien a pomer produktívneho obyv.),
- nadpriemerné pracovné príležitosti,
- existencia podnikateľských podnikov,
- blízkosť stredných škôl,
- zapojenie obce do aktívnej politiky zamestnanosti,
- spracovaný územný plán obce,
- zriadený spoločný úrad (pre stavebné činnosti),

1.10.1.2. Slabé stránky:

- nevyužitie vodné hospodárstvo,
- nevyužitie prírodné zdroje na výrobu energií,
- vzhľad obce narušený vzdušnými vedeniami,
- nevyhovujúce miestne komunikácie,
- nízky stav bezpečnosti na prechode železničnej trate a št. cesty I/ 65,
- nevyriešený stav vjazdu a výjazdu z obce,
- nedostatočné kapacity sociálnych služieb a zariadení,
- chýbajúce nájomné byty

1.10.2. Analýza externých faktorov

1.10.2.1. Príležitosti :

- využitie potenciálu spoločného úradu,
- využívanie eurofondov na riešenie problematiky,
- možnosť zriadenia obecného podnikania (muštáreň, pálenica, prevádzka údržby a pod.),
- efektívne využitie majetku obce,
- riešiť alternatívne zdroje energie, využitie geotermálnej energie,
- znižovanie lokálnych zdrojov znečisťujúcich ŽP,
- možnosť zvýšenia CR,
- program obnovy dediny
- výmena skúseností s partnerskými obcami a cezhraničné aktivity

1.10.2.2. Ohrozenia :

- výber daní a poplatkov,
- nepravidelné vyhlasovanie výziev na predkladanie projektov jednotlivých operačných programov,
- zastaralé zákony a presun výkonu štátnej správy na obce s nízkym finančným a materiálnym zabezpečením,
- nedostatočné financovanie obcí,
- nedoriešené vlastnícke vzťahy a prevod majetku na obec,
- vandalizmus, neriešenie problému neprispôsobivých občanov,
- nepochopenie významu a prínosu zvyšovania CR pre obec,
- neúmerne veľké podnikateľské subjekty,
- rast intenzity dopravy,
- prehlbovanie sociálno-ekonomických problémov obyvateľstva

1. 11.1. Kľúčové disparity:

Z vykonanej SWOT analýzy boli identifikované hlavné problémy obce:

- **nedostatok finančných zdrojov** - obec musí vytvoriť podmienky pre vstup investorov a pre rozvojové aktivity malých a stredných podnikateľov v obci, musí pripraviť potrebnú infraštruktúru (napr. rozšírenie a zvýšenie kvality ponúkaných služieb),
- **prírodné danosti obce málo využívané pre rozvoj rekreácie, turistiky, cykloturistiky a vodnej turistiky,**
- **nízky stav bezpečnosti** na prechode železničnej trate a št. cesty I/ 65, nevyriešený stav vjazdu a výjazdu z obce.

Pre porovnanie je potrebné uviesť kľúčové disparity SR, ktoré vyplývajú z vykonaných analýz. Tieto spočívajú :

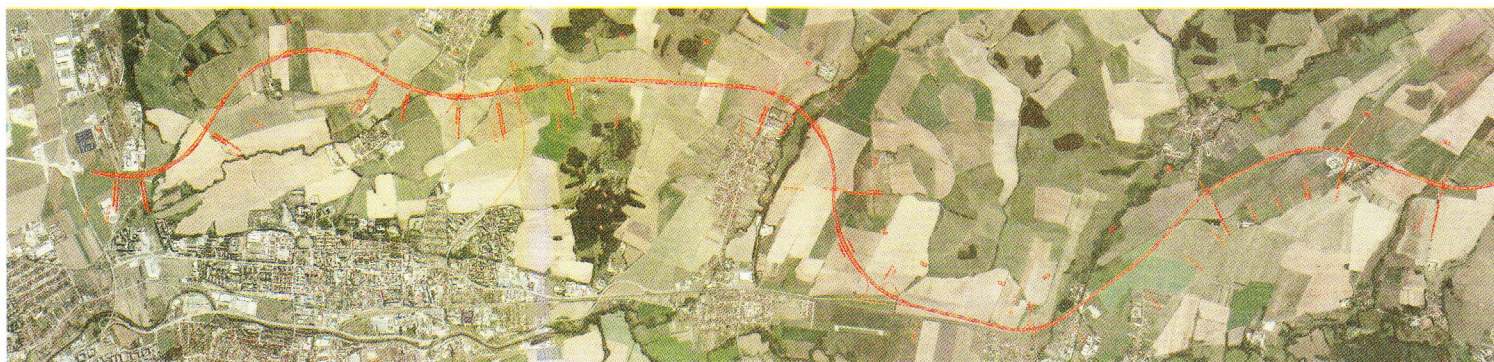
- v nízkej konkurencieschopnosti materiálnej výroby a služieb,
- v nedostatočnej kvalite ľudských zdrojov,
- v nedostatočnej kvalite a dostupnosti verejnej infraštruktúry.

Ako vidieť disparity vyplývajú zo slabých stránok a naväzujú svojim obsahom a podrobnosťou riešeného územia.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce
Košťany nad Turcom,
na roky 2015 – 2021 s výhľadom do r. 2025

2. strategická časť

2. STRATEGICKÁ ČASŤ

2.1. Hlavné faktory rozvoja

Obdobne ako disparity, aj faktory rozvoja nadväzujú svojim obsahom zodpovedajúc veľkosti riešeného územia a teda aj potrebám podľa dôležitosti, opierajúc sa o silné stránky obce. Faktory rozvoja z pohľadu národnej úrovne treba vidieť v :

- technológiach a procesoch zabezpečujúcich lepšie využitie produkčného potenciálu, jeho rozvoj a zvyšovanie inovačnej kapacity regiónov,
- rozvoji ľudského potenciálu a efektívneho využitia pracovných síl,
- infraštruktúre zabezpečujúcej zlepšenie dostupnosti regiónov a v kvalite životného prostredia a verejných služieb.

Z vykonanej SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce:

- **budovať pozitívny imidž zdravej a perspektívnej obce so zvyšujúcou sa kvalitou života jej obyvateľov,**
- **zvyšiť prítlačivosť obce** - rozširovaním verejnej zelene, osadením drobnej architektúry, vytvorením externých výstav remesiel a spolkov, kultúrnymi podujatiami,
- **zvyšiť ponuku služieb** - rozvíjaním dosiahnutých úspechov a vytváraním podmienok pre rozvoj aktivít malých a stredných podnikateľov, ale aj veľkých investorov, na určených lokalitách územným plánom, najmä v oblasti agroturistiky a oddychovej rekreácie, zabezpečiť vytváranie nových pracovných miest, čím sa zvýšia príležitosti zamestnania obyvateľov obce, využívaním spoločnej úradovne, zdravotníckych služieb, mimoškolských zariadení,
- **podporovať rozvoj cestovného ruchu** - vybudovať cyklistické chodníky (s možnosťou využívania aj na korčuľovanie) a ich prepojenie na existujúcu sieť (Žabokreky – Jasenská dolina, Martin – Valčianska dolina), vybudovať náučné a turistické chodníky v katastri obce, spolupráca so strediskami cestovného ruchu ŽSK, ZCR Veľká Fatra,
- **zlepšiť technickú infraštruktúru** – rekonštrukcia komunikácií, alternatívne zdroje, geotermálnu energiu, sadové úpravy, tzv. uličné športoviská, zvýšiť stav bezpečnosti chodcov,
- **podporovať ďalší rozvoj bytovej výstavby – dobudovať inžinierske siete v nových lokalitách,** čo podporí prílev mladých ľudí z blízkych miest do obce, čím sa docieli aj využiteľnosť školských zariadení,
- **rozvíjať kvalitné sociálne služby** - podľa aktuálnych potrieb občanov obce,
- **zachovať úroveň zdravotníckej starostlivosti,**
- **podporovať kultúrne a športové aktivity v obci,**
- **zvyšovať environmentálne povedomie občanov obce** – zefektívniť separáciu jednotlivých zložiek odpadov, rozšíriť informácie o spracovaní bioodpadu, t.j. kompostovanie, význam separácie odpadov, zaviesť osvetu aj do školských a predškolských zariadení,
- **dobudovať chýbajúce protipovodňové opatrenia** - úprava brehov tokov na území obce, funkčnosť dažďových vpustí
- **využívať prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie** - na realizáciu investičných a neinvestičných projektov,
- **podporovať činnosť miestnych iniciatív a klubov na rozvíjanie partnerstiev.**

2.2. Rozvojová stratégia

Úlohou programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce je nadviazať na strategické dokumenty na národnej a regionálnej úrovni. Vychádzajúc z týchto dokumentov možno uviesť, že dominantnú úlohu v naplňovaní cieľov bude zohrávať riešenie otázok kvality hospodárskeho rastu.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja ŽSK definuje 4 strategické ciele:

1. Dobudovať kvalitné prepojenie kraja s európskymi dopravnými a komunikačnými sieťami, zlepšiť kvalitu životného prostredia a zabezpečiť udržateľnosť a efektívnosť využívania prírodných zdrojov

Špecifický cieľ 1.1 - Presadzovať dobudovanie a modernizáciu nadradenej dopravnej a komunikačnej infraštruktúry a zabezpečiť prepojenosť územia na ňu

Opatrenia:

- 1.1.1 Dobudovanie cestného prepojenia kraja s jeho okolím v línii základnej siete TEN – T
- 1.1.2 Zvýšenie podielu dobudovania cestnej infraštruktúry v rámci dopravnej siete TEN – T
- 1.1.3 Odstránenie úzkych miest na cestách I,II,III triedy zabezpečujúcich dostupnosť na sieť TEN -T
- 1.1.4 Modernizácia hlavných železničných tratí a uzlov a odstránenie kľúčových úzkych miest na ostatných tratiach
- 1.1.5 Dobudovanie terminálov intermodálnej prepravy
- 1.1.6 Podpora dostupnosti celého územia kraja na širokopásmový internet

Špecifický cieľ 1.2 - Zvyšovať atraktivitu verejnej osobnej dopravy a nemotorovej dopravy

Opatrenia:

- 1.2.1 Zvýšenie kvality služieb železničnej aj cestnej verejnej osobnej dopravy prostredníctvom obnovy a modernizácie mobilných prostriedkov verejnej dopravy
- 1.2.2 Implementácia integrovaného dopravného systému
- 1.2.3 Rekonštrukcia, modernizácia a výstavba zastávok, obrátisk, tvorba vyhradených jazdných pruhov a iných opatrení na preferenciu verejnej osobnej dopravy
- 1.2.4 Rekonštrukcia, modernizácia a výstavba infraštruktúry pre nemotorovú dopravu a zavádzanie prvkov na zvyšovanie bezpečnosti nemotorovej dopravy
- 1.2.5 Budovanie kostrovej siete cyklotrás kraja prioritne v samostatnom profile oddelenom od telesa cesty
- 1.2.6 Tvorba analytických, koncepčných strategických dokumentov na zabezpečenie zvýšenia atraktivity verejnej osobnej a nemotorovej dopravy vrátane jej propagácie

Špecifický cieľ 1.3 - Zvyšovať uplatnenie nízkouhlíkového hospodárstva a podporovať prispôsobovanie sa zmenám klímy

Opatrenia:

- 1.3.1 Zintenzívnenie využívania obnoviteľných zdrojov energií
- 1.3.2 Zvyšovanie energetickej efektívnosti verejných budov aj bytových domov
- 1.3.3 Zavádzanie opatrení na zvyšovanie kvality ovzdušia s osobitným dôrazom na tuhé emisie
- 1.3.4 Realizácia preventívnych opatrení na zníženie rizika povodní, požiarov a iných rizík

Špecifický cieľ 1.4 Zlepšiť kvalitu životného prostredia

Opatrenia:

- 1.4.1 Skvalitnenie zásobovania obyvateľstva pitnou vodou a systému odvádzania a čistenia odpadových vôd
- 1.4.2 Skvalitnenie systému zberu, separácie a zneškodňovania/zhodnocovania odpadu a odstraňovanie environmentálnych záťaží
- 1.4.3 Realizovať opatrenia na zvyšovanie ochrany prírody s dôrazom na územia NATURA 2000

2. Zvýšiť konkurencieschopnosť ekonomiky a zlepšiť podnikateľské prostredie v kraji

Špecifický cieľ 2.1 - Zlepšiť využiteľnosť výstupov výskumu a vývoja v praxi

Opatrenia:

- 2.1.1 Podpora prípravy a realizácie spoločných projektov výskumných organizácií a priemyselných partnerov
- 2.1.2 Realizácia strategických projektov národného významu zameraných na tvorbu výskumných prepojení a inovatívnych riešení
- 2.1.3 Rozvoj infraštruktúry výskumu a inovácií (VaI) v kraji
- 2.1.4 Zabezpečenie intenzívnejšieho prepojenia inštitúcií VaI na popredné európske inovačné siete a zvýšenie medzinárodnej mobility vedeckých pracovníkov a ich účasti na medzinárodných výskumných projektoch

Špecifický cieľ 2.2 - Rozvoj služieb a podpora inovácií vo firmách

Opatrenia:

- 2.2.1 Podpora prípravy a realizácie domácich a zahraničných výskumných a inovačných projektov
- 2.2.2 Podpora a realizácia programov riadenia inovácií a strategického plánovania vo firmách
- 2.2.3 Podpora marketingu a internacionalizácie aj prostredníctvom budovania imidžu kraja „Žilina Innovative/Entrepreneurs Friendly Region“
- 2.2.4 Rozvoj spolupráce verejného sektora, podnikateľského sektora a sektora výskumu a inovácií
- 2.2.5 Networking pre vznik a rozvoj klastrov a združení, regionálnych technologických platforiem a neformálnej spolupráce
- 2.2.6 Systematická podpora začínajúcich podnikateľov (vrátane start-up firiem) a budovanie podnikateľskej komunity
- 2.2.7 Vytváranie podmienok pre rozvoj všetkých foriem kreatívneho priemyslu

Špecifický cieľ 2.3 - Zabezpečiť účinnú a otvorenú verejnú správu vytvárajúcu priaznivé prostredie pre podnikanie

Opatrenia:

- 2.3.1 Zavádzanie opatrení pre ďalší rozvoj elektronického obchodu
- 2.3.2 Zvýšenie kvality, štandardu a dostupnosti eGovernment služieb, zlepšenie dostupnosti dát verejnej správy pre občanov a podnikateľov
- 2.3.3 Posilnenie inštitucionálnych kapacít a zefektívnenie verejnej správy, vrátane súdnictva, a zlepšenie vymožitelnosti práva

3. Dosiahnuť vyššiu uplatniteľnosť ľudského kapitálu na trhu práce a sociálnu inklúziu všetkých znevýhodnených skupín

Špecifický cieľ 3.1 - Modernizovať všetky stupne vzdelávania vrátane ďalšieho vzdelávania

Opatrenia:

- 3.1.1 Zlepšenie podmienok pre zvýšenie hrubej zaškolenosti detí v materských školách vrátane detí z marginalizovanej rómskej komunity
- 3.1.2 Zabezpečenie modernizácie vzdelávania na základných a stredných školách s dôrazom na odborné, technické, prírodovedné a jazykové vzdelanie a podnikateľské zručnosti
- 3.1.3 V spolupráci so zamestnávateľmi dosiahnutie zvýšeného podielu účasti žiakov stredných odborných škôl na praktickom vyučovaní
- 3.1.4 Popularizácia vedy a technických študijných odborov medzi žiakmi základných škôl a študentmi stredných škôl
- 3.1.5 Zvýšenie kvality vysokoškolského vzdelávania a jeho prepojenosti na potreby trhu práce
- 3.1.6 Zvýšenie kvality a efektívnosti ďalšieho vzdelávania s dôrazom na rozvoj kľúčových kompetencií, prehĺbovanie a zvyšovanie kvalifikácie
- 3.1.7 Zabezpečenie vyššej medzinárodnej mobility pedagógov, žiakov a študentov a zvýšenie intenzity medzinárodnej spolupráce vzdelávacích inštitúcií
- 3.1.8 Zlepšenie profesijných kompetencií pedagogických a odborných zamestnancov na všetkých stupňoch škôl vrátane prípravy na povolanie pedagóga

Špecifický cieľ 3.2 - Podporovať sociálnu inklúziu všetkých znevýhodnených skupín a ich uplatnenie na trhu práce

Opatrenia:

- 3.2.1 Realizovanie opatrení na rast zamestnanosti a zvýšenie zamestnateľnosti nezamestnaných s dôrazom na znevýhodnené skupiny
- 3.2.2 Zlepšenie podmienok pre zosúladenie pracovného a rodinného života
- 3.2.3 Adaptácia kvality a kapacity verejných služieb zamestnanosti na dnešné potreby trhu práce
- 3.2.4 Podpora vzniku subjektov sociálnej ekonomiky v územiach s prítomnosťou znevýhodnených skupín

Špecifický cieľ 3.3 - Zabezpečiť prispôsobenie sa služieb sociálnej a zdravotnej starostlivosti a sociálnoprávnej ochrany a kurately hlavným výzvam súčasnosti

Opatrenia:

- 3.3.1 V reflexii na demografický vývoj v kraji prispôsobenie kapacít a foriem sociálnej a zdravotnej starostlivosti a sociálnoprávnej ochrany a kurately
- 3.3.2 Prechod z inštitucionálnej na komunitnú formu sociálnych služieb tam, kde je to účelné
- 3.3.3 Integrácia a územná koncentrácia primárnej zdravotnej starostlivosti
- 3.3.4 Štandardizácia klinických postupov v zdravotníctve a postupov pre výkon prevencie

- 3.3.5 Podpora prístupu príslušníkov marginalizovaných rómskych komunit k sociálnej a zdravotnej starostlivosti a verejnému zdraviu vrátane preventívnej zdravotnej starostlivosti, zdravotníckej osvedy a k zlepšeniu štandardov hygieny bývania
- 3.3.6 Rozvíjanie terénnej formy sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti s dôrazom na seniorov a osôb so zdravotným postihnutím
- 3.3.7 Modernizácia infraštruktúry ústavných zariadení poskytujúcich akútnu zdravotnú starostlivosť

4. Rešpektovaním a rozvíjaním špecifických črt regiónov na území kraja podporovať rast ich atraktívnosti

Špecifický cieľ 4.1 - Podporiť hospodársky rozvoj a spolupracujúce prostredie na vidieku

Opatrenia:

- 4.1.1 Propagácia a podpora uplatňovania mechanizmu miestneho rozvoja vedeného komunitou s cieľom zvýšenia zamestnanosti a kvality života na vidieku
- 4.1.2 Podpora rozvoja základných služieb na vidieku a obnovy dedín
- 4.1.3 Zlepšenie udržateľných vzťahov medzi vidieckymi rozvojovými centrami a ich zázemím
- 4.1.4 Podpora na začatie podnikania pre mladých poľnohospodárov a malé poľnohospodárske podniky
- 4.1.5 Rozvoj ľudských zdrojov v poľnohospodárstve, lesníctve a rybolove
- 4.1.6 Podpora investícií do zvýšeného využívania obnoviteľných zdrojov a znižovania následkov možných prírodných pohrôm
- 4.1.7 Podpora investícií do poľnohospodárstva, lesníctva a rybolovu zabezpečujúcich vyššiu kvalitu životného prostredia a vodnej biodiverzity na vidieku
- 4.1.8 Diverzifikácia poľnohospodárskych činností so zameraním na spracovanie a priamy predaj poľnohospodárskych produktov
- 4.1.9 Podpora investícií do nepoľnohospodárskych činností na vidieku

Špecifický cieľ 4.2 - Rozvíjať cestovný ruch,

Opatrenia:

- 4.2.1 Zvýšenie trvalej udržateľnosti sektora cestovného ruchu v ŽSK a jeho odolnosti nepriaznivým ekonomickým výkyvom v Európe podporou zamerania sa na stabilného klienta
- 4.2.2 Podpora budovania celoročnej ponuky atraktívnych produktov cestovného ruchu vrátane zvyšovania kvality služieb a ľudských zdrojov
- 4.2.3 Podpora udržania a ďalšieho rozvoja inštitucionálneho zázemia koordinujúceho a podporujúceho rozvoj cestovného ruchu v regióne
- 4.2.4 Budovanie a obnova turistických trás, cyklotrás a trás pre bežecké lyžovanie a modernizácia služieb pre ich užívateľov
- 4.2.5 Podpora rozvíjania kultúrno - poznávacieho cestovného ruchu vrátane digitalizácie a zvýšenia interaktívnosti expozícií v pamäťových a fondových inštitúciách
- 4.2.6 Udržiavať jedinečné črty regiónov a využiť ich na tvorbu produktov cestovného ruchu

Špecifický cieľ 4.3 - Podporovať spoluprácu v kraji a Európe

Opatrenia :

- 4.3.1 Vytvárať siete a partnerstvá pre potreby projektovej spolupráce
- 4.3.2 Rozvíjať cezhraničnú, interregionálnu a medzinárodnú spoluprácu regionálnych subjektov, aj v rámci EZÚS TRITIA a EZÚS TATRY
- 4.3.3 Podporovať spoluprácu pri organizovaní športových, voľnočasových a kultúrno – spoločenských aktivít a vytvárať podmienky pre ich rozvoj

2.3. Opis rozvojovej stratégie obce

Obec Košťany nad Turcom pri výkone samosprávy podľa zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, v znení zmien a doplnkov, zabezpečuje najmä:

- úkony súvisiace s riadnym hospodárením s hnutelným a nehnuteľným majetkom obce a s majetkom vo vlastníctve štátu prenechaným obci do užívania,
- zostavuje a schvaľuje rozpočet obce a záverečný účet obce,

- rozhoduje vo veciach miestnych daní a miestnych poplatkov a vykonáva ich správu,
- usmerňuje ekonomickú činnosť v obci, stanovuje osobitné predpisy, vydáva súhlasy, záväzné stanoviská, stanoviská alebo vyjadrenia k podnikateľskej a inej činnosti právnických a fyzických osôb a k umiestneniu prevádzok na území obce, vydáva záväzné stanoviská v investičnej činnosti v obci,
- zabezpečuje výstavbu a údržbu a vykonáva správu miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, obecného cintorína, kultúrnych, športových a ďalších obecných zariadení,
- zabezpečuje verejnoprospešné služby, najmä nakladanie s komunálnym odpadom a drobným stavebným odpadom, udržiavanie čistoty v obci, správu a údržbu verejnej zelene a verejného osvetlenia, zásobovanie vodou, odvádzanie odpadových vôd, nakladanie s odpadovými vodami zo žump a miestnu verejnú dopravu,
- vytvára a chráni zdravý životný spôsob života a práce obyvateľov obce, chráni životné prostredie, ako aj vytvára podmienky na zabezpečenie zdravotnej starostlivosti, vzdelávania, kultúry, osvetovej činnosti, záujmovej umeleckej činnosti, telesnej kultúry a športu,
- obstaráva a schvaľuje územnoplánovaciú dokumentáciu sídelných útvarov a zón, koncepciu rozvoja jednotlivých oblastí života obce, schvaľuje programy rozvoja bývania a spolupôsobí pri vytváraní vhodných podmienok na bývanie v obci,
- vykonáva vlastnú investičnú činnosť a podnikateľskú činnosť v záujme zabezpečenia potrieb obyvateľov obce a rozvoja obce,
- plní úlohy na úseku sociálnej pomoci v rozsahu podľa osobitného predpisu,
- zabezpečuje výkon spoločného úradu pre stavebné činnosti .

Presun kompetencií na nižšie samosprávne celky v rámci reformy verejnej správy na základe Zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky, vo svojom článku 1 § 2 definuje prechod určitých kompetencií do pôsobností obce.

Na úseku regionálneho rozvoja prešli do pôsobností obcí tieto kompetencie:

- * **Vykonávanie stratégie regionálneho rozvoja,**
- * **Vypracúvanie programov hospodárskeho a sociálneho rozvoja,**
- * **Koordinovanie spolupráce právnických osôb pri vypracúvaní programov rozvoja obcí.**

Na zákon č. 416/2001 Z.z. nadväzuje zákon č. 351/2004 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a o zmene a doplnení niektorých zákonov a zákony č. 539/2008 Z.z., 309/2014 Z.z. ktoré na základe Metodickéj príručky Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (verzia 2.0) ustanovuje základnú štruktúru Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce. Ten pozostáva z analýzy hospodárskeho a sociálneho prostredia obce, ustanovenia stratégie základných smerov jej rozvoja v podobe priorít, opatrení, projektových zámerov a finančného zabezpečenia.

Regionálna politika predstavuje aktívne ovplyvňovanie a koordináciu hospodárskych procesov v územných častiach štátu alebo väčšieho ekonomického priestoru. Snaží sa o ovplyvňovanie rozvoja veľkých územných celkov danej krajiny. Jej účastníkmi sú: štát a jeho orgány, ministerstvá a samosprávy územných celkov. V rámci regiónov vykonávajú vlastnú politiku rozvoja územia obce, ktoré pri tom využívajú princípy územného regionálneho marketingu. V podmienkach malých obcí, ktorým chýbajú investície a hospodárstvo je rozvinuté na nízkej úrovni, sú tieto kompetencie jednou z možností ako naštartovať trvalo udržateľný rozvoj a využitie miestnych (historických, kultúrnych a prírodných) zdrojov rozvoja na posilnenie a rozvoj hospodárstva, sociálnej a kultúrnej základne, na vznik nových podnikateľských aktivít a pracovných príležitostí, čím sa dosiahnu vyššie príjmy na základe čoho sa zlepši kvalita života obyvateľstva.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Košťany nad Turcom je strednodobý programový dokument vypracovaný na plánovacie obdobie, v ktorom sú jasne vymedzené hlavné problémy, ktoré sú pre hospodársky a sociálny rozvoj územia spoločné a vytýčenie opatrení, ktoré prispievajú k riešeniu týchto problémov.

Cieľom Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce bolo sformulovať takú predstavu o smerovaní obce, ktorá vyjadruje ekonomické a sociálne záujmy jej občanov a je v súlade so strategickými cieľmi a prioritami štátu, vyššieho územného celku, záujmami ochrany historického a kultúrneho dedičstva. Jeho poslaním je zabezpečiť kontinuitu rozvoja obce bez ohľadu na politickú príslušnosť štatutárneho zástupcu obce a obecného zastupiteľstva. Program je otvorený dokument, ktorý by sa mal pravidelne písomne vyhodnocovať, dopĺňať a aktualizovať, podľa vopred stanovených pravidiel, potrieb obyvateľov obce, jeho návštevníkov a potenciálnych investorov, s cieľom v maximálnej možnej miere zvýšiť životnú úroveň obyvateľov obce a uspokojiť ich potreby a požiadavky.

Rozvojová stratégia je vypracovaná v súlade so strategickými cieľmi a špecifickými cieľmi PHSR ŽSK. Stratégia je výsledkom kombinácie dvoch prístupov: štrukturálneho a regionálneho. Program nadväzuje aj na priority rozvoja vidieka, ktoré budú podporované v tomto programovacom období.

Globálny cieľ a špecifické ciele Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Košťany nad Turcom konkrétne napĺňajú celkový cieľ regionálneho rozvoja tým, že vytvorením tohto významného strategického dokumentu sa na miestnej úrovni vytvoria podmienky pre implementáciu navrhnutého integrovaného Regionálneho operačného programu na toto plánovacie obdobie, ktorého hlavným cieľom je prostredníctvom jednotlivých opatrení zvýšiť vybavenosť územia zariadeniami občianskej infraštruktúry s ohľadom na zabezpečenie ich dostupnosti a kvality poskytovaných služieb. Projektové zámery realizované v súlade s PHSR obce sú orientované na tvorbu strategických, politických, infraštruktúrnych a trhových podmienok, ktoré podporia úspešnosť a efektívnosť investícií malých a stredných podnikateľov a zvýšia konkurenčnú schopnosť obce.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Košťany nad Turcom nadviazal na Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja, ktorý stanovuje strategické vízie, ciele a opatrenia v 4 oblastiach uvedených v kapitole 2.2.

PHSR obce Košťany nad Turcom je základným nástrojom obce, ktorý určuje smer jej napredovania, pre plnenie strednodobých a dlhodobých cieľov, ktoré umožnia vytvárať spoločný produkt, poskytujúci kvalitné podmienky pre život všetkých jej občanov a návštevníkov. Tento strategicky významný dokument, ktorý je zameraný na reálne potreby a možnosti obce, posilní regionálny rozvoj tým, že stanovil postupy podporujúce miestne iniciatívy. Zároveň pomôže zvýšiť absorpčnú kapacitu regiónu (t.j. schopnosť čerpať prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie) pomocou podpory aktivít regionálnych a lokálnych rozvojových organizácií a cestou podpory prípravy strategicky významných projektov, ktoré budú pripravené na implementáciu.

2.4. Strategický cieľ a špecifické ciele obce

Na základe analýzy súčasného stavu obce, analýzy realizovaných projektov, SWOT analýzy, určených hlavných faktorov rozvoja a na základe hlavných funkcií, ktoré plní samosprávna obec možno určiť víziu obce : *Obec Košťany nad Turcom bude dynamicky a všestranne sa rozvíjajúcou, príťažlivou obcou, kde budú žiť spokojní ľudia v čistom životnom prostredí s dostatočným vzdelaním, ktoré im umožní uplatniť sa na trhu práce .*

2.4.1. Hlavným strategickým cieľom je zabezpečiť vyvážený trvalý hospodársky a sociálny rozvoj obce, skvalitniť životné prostredie a zlepšiť životné podmienky pre obyvateľov v dobre hospodáriacej obci. V nadväznosti na ciele územného plánu obce chceme dosiahnuť, aby naša obec bola príjemnou pre život jej obyvateľov, peknou, zdravou, bezpečnou a predovšetkým čistou. Samospráva je iniciátorom k dosiahnutiu stanoveného cieľa a využitia synergického efektu. K tomu je potrebné zabezpečiť, aby sa obec rozvíjala v súlade so spracovaným územným plánom obce tak, aby vytvárala imidž zdravej a perspektívnej obce so zvyšujúcou sa kvalitou života jej obyvateľov, v súlade s ochranou životného prostredia, pri využívaní kultúrneho, historického a prírodného dedičstva obce a tým naďalej vytvárať podmienky trvalého hospodárskeho a sociálneho rastu. Prioritou je využiť všetky silné stránky obce, eliminovať alebo vyriešiť nedostatky uvedené v slabých stránkach a využiť všetky známe príležitosti. Medzi základné priority patrí najmä podpora podnikateľských aktivít, zamerané najmä na podporu cestovného ruchu (tradície, remeslá, stravovanie, ubytovanie, šport) a za účelom vytvárania nových pracovných príležitostí na určených pozemkoch v UPN a aktívne sa podieľať na rozvoji ŽSK.

2.4.2. Dosiahnutie strategického cieľa obec zabezpečí realizáciou určených 4 špecifických cieľov:

2.4.2.1. vytvorením podmienok pre rozvoj malého a stredného podnikania (najmä v oblasti služieb cestovného ruchu) využívaním prírodného, historického a kultúrneho potenciálu obce.

Špecifický cieľ sa zameriava na podporu kontinuálneho, konkurencieschopného, trvalo udržateľného ekonomického rozvoja a rozvoja cestovného ruchu s dôrazom na vysokú kvalitu poskytovaných služieb pri využití prírodného, historického a kultúrneho potenciálu obce, s rešpektovaním ochrany prírody. Úlohou je vytvoriť podmienky pre ďalší rozvoj malých a stredných podnikateľov, pre slovenských a zahraničných investorov v priemyselnej výrobe a v cestovnom ruchu, čo priamo ovplyvní zvýšenie zamestnanosti v obci čím prispeje k rozvoju samosprávneho kraja. Plnením úloh tohto cieľa sa umožní zabezpečiť rozvoj podnikania v oblasti cestovného ruchu, čo nepriamo ovplyvní zvýšenie zamestnanosti v oblasti služieb.

Najmä vytvorí podmienky pre rozvoj cestovného ruchu, na základe čoho sa zlepšia služby poskytované návštevníkom obce a vytvoria sa nové pracovné príležitosti v oblasti služieb v cestovnom ruchu. Prostredníctvom rozvoja lokálnej infraštruktúry sa zvýši nielen príťažlivosť obce pre jej obyvateľov a návštevníkov, ale sa zlepšia životné podmienky a zvýši sa kvalita života obyvateľov v obci.

2.4.2.2. zlepšením stavu obecného majetku budovaním a rekonštrukciou miestnej infraštruktúry, skvalitnením športovej a rekreačnej zóny.

Týmto cieľom sa sleduje:

- vytvorenie takej infraštruktúry, ktorá umožní zapojenie obce do vyššieho regiónu (kraja) a Európskej únie, dosiahnutie moderných štandardov a trvalo udržateľný rozvoj s minimálnou ekologickou záťažou,
- podpora trvalo udržateľného ekonomického a sociálneho rozvoja obce pomocou obnovy a ďalšieho rozvoja kvality školstva, zdravotníctva a sociálnych služieb, kultúry a športu, resp. kvality infraštruktúry podporujúcej tieto špecifické oblasti.

Rozvojom športovej infraštruktúry sa zabezpečí aktívne trávenie voľného času deťom a mládeži a ostatným občanom obce sa umožní športovo rekreačné vyžitie po práci. Rozšírením internetizácie zabezpečí zvyšovanie internetovej gramotnosti obyvateľstva, získania informácií.

2.4.2.3. zlepšovaním životného prostredia, ďalším skvalitňovaním odpadového hospodárstva, ochranou ovzdušia, rešpektovaním chránených území.

Špecifický cieľ sa zameriava predovšetkým na dobudovanie environmentálnej infraštruktúry v oblasti odpadového hospodárstva, realizáciu opatrení na zabezpečenie ochrany pred povodňami, na zabezpečenie ochrany zdravia obyvateľstva, ako aj zachovanie, ochranu a obnovu prírodného prostredia obce so zreteľom na trvalo udržateľný rozvoj vidieka. Plánovanými aktivitami sa predpokladá dosiahnuť ozdravenie životného prostredia, lepší estetický vzhľad obce rekultiváciou plôch verejnej zelene a hospodárne nakladanie s odpadmi, opatreniami na ochranu ovzdušia. Preventívnymi aktivitami (úpravami brehov a obslužnej komunikácie) zabrániť možným povodňam v obci a tým zvýšiť ochranu majetku občanov.

2.4.2.4. prípravou kvalifikovaných ľudských zdrojov v súlade s potrebami podnikateľskej praxe v regióne, minimalizovať nezamestnanosť obyvateľov.

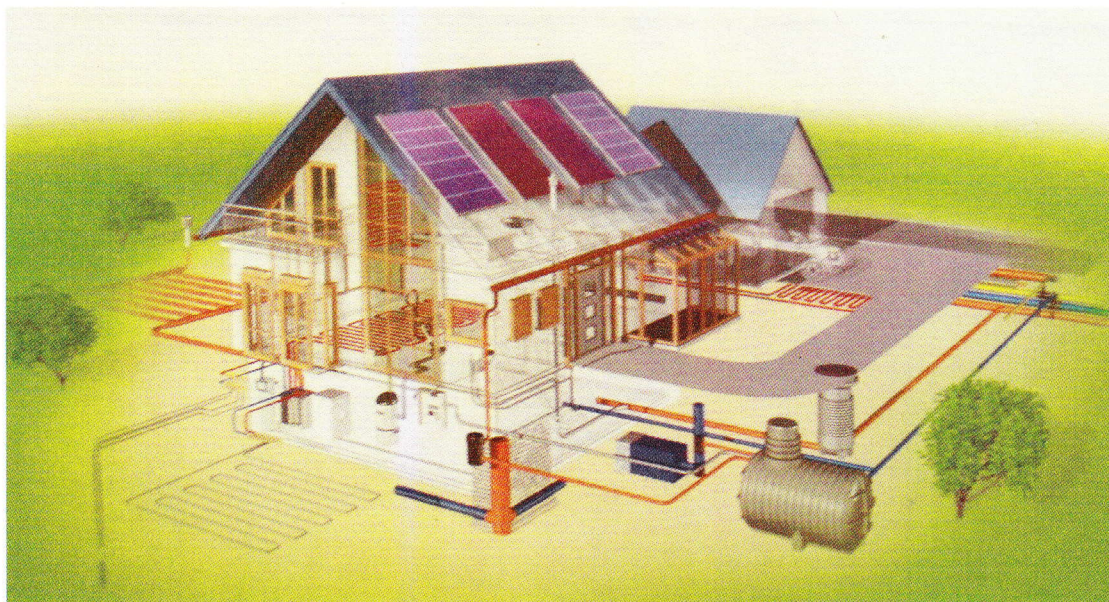
Úlohou na dosiahnutie tohto cieľa je zabezpečiť možnosť ďalšieho vzdelávania obyvateľov obce zvýšiť ich uplatnenie na modernom domácom a zahraničnom trhu práce ponukou kvalifikovanej a flexibilnej pracovnej sily, ktorá má požadované odborné vedomosti a zručnosti, podporené počítačovou gramotnosťou, čo bude mať vplyv na zníženie nezamestnanosti v obci. Ďalším cieľom je v súčinnosti s malými a strednými podnikateľmi, investorimi a príslušným úradom práce zisťovať možnosti na rekvalifikáciu ľudských zdrojov a zistené potreby realizovať cez možnosti ďalšieho vzdelávania.

Všetky stanovené špecifické ciele sú v súlade s cieľmi Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja (uvedené v úvode kapitoly 2.2.) .

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce
Košťany nad Turcom,
na roky 2015 – 2021 s výhľadom do r. 2025

3. Programová časť

3. PROGRAMOVÁ ČASŤ

3.1. plány opatrení v jednotlivých oblastiach , na roky 2015 – 2021 a aktivity smerujúce k dosiahnutiu cieľa.

Výrazné zlepšenie životného prostredia alebo urýchlené dosiahnutie stanoveného cieľa je podmienené úspešným získavaním finančných prostriedkov z mimorozpočtových zdrojov, nakoľko ani po fiškálnej decentralizácii obce nezískali dostatok prostriedkov na údržbu majetku (najmä majetku škol. zariadení) a teda ani na nové investície. Z tohto pohľadu je realizácia aktivít čiastočne podmienená plnením predpokladaného finančného plánu a majetko-právneho vysporiadania pozemkov.

Vychádzajúc z predpokladov UPN v medziročnom náraste obyvateľstva a z toho vyplývajúcich potrieb nárastu bytového fondu, infraštruktúry a občianskej vybavenosti navrhované aktivity sú uvedené postupne tak, aby sledovali tieto potreby.

V minulom volebnom období sme vytvorili základnú podmienku pre ďalší rozvoj obce a ďalšie využívanie pozemkov zadáním spracovania dodatku územného plánu obce. V súčasnosti je potreba spracovať aktualizáciu UPN so zapracovaním všetkých dodatkov do samostatného UPN obce. Náročnú administratívu, po presune kompetencií, riešime vytvoreným spoločným úradom.

Vytvorili sme tiež vhodné podmienky pre ďalšie rozšírenie IBV, výstavbu cca 90 rod. domov, prehodnotíme potrebu výstavby nájomných bytov.

V tomto volebnom období pokladáme **bezpečnosť občanov** za prvoradú a preto budeme žiadať od správcov **riešiť bezpečný prechod** nielen pre chodcov, ale aj automobily cez železničnú trať a cez štátnu cestu I/65.

Budeme sa podieľať na oprave zábradlia na moste cez potok Belianka smerom k záhradníctvu. Zabezpečíme priestory pre bezpečné garážovanie a uskladnenie hasičskej techniky. Verejný majetok chceme chrániť **monitorovaním bezpečnostným kamerovým systémom**, čím by sa mal odstrániť aj náhodný vandalizmus.

Ďalšou oblasťou v, ktorej chceme vyvíjať aktivity (s druhotným dôsledkom bezpečnosti) je **oprava komunikácií** asfaltového povrchu obecných komunikácií a chodníkov, vrátane výmeny a doplnenia dopravného značenia. Rozšírenie inžinierskych sietí do nových oblastí IBV, rekonštrukciu rozhlasu.

Podľa finančných možností obce zabezpečíme zimnú údržbu, letnú očistu budeme zabezpečovať zamestnancami na aktivačných prácach, ktorými vykonáme aj drobnú údržbu.

Bezpečnosť našich detí čakajúcich autobus zvýšime **rekonštrukciou autobusových zastávok**.

Hospodárnosť a starostlivosť a o majetok nás vedie k ďalším aktivitám v tejto oblasti :

- získať prostriedky na realizáciu projektu „Rekonštrukcia a prístavba zdravotného strediska“, zlepšiť tepelno- energetické vlastnosti budovy,
- pokračovať v opravách domu smútku, modernizovať ozvučenie,
- pripraviť opravu budovy starej HZ,
- zabezpečiť modernizáciou rozšírenie kapacity budovy MŠ ,
- požadovať opravy železničnej stanice a jej okolia,
- uvažovať so zriadením obecného podniku služieb.

Športovaním je možné eliminovať modernizačné nedostatky výchovy mládeže, preto aktivity zameriame aj na **rozšírenie možností rodinného športovania** v obci :

- dobudovať areál za budovou ZŠ tak, aby slúžil športovému účelu a oddychu všetkým generáciám,
- v zmysle spracovanej štúdie z minulého volebného obdobia, podporovať realizáciu športovo-oddychovej zóny za areálom ZŠ, po majetkoprávnom vysporiadaní pozemkov zrealizovať tribúnu na ihrisku ,
- efektívne využívať existujúce voľné plochy na zriadenie streetbalových ihrísk, petangových plôch alebo parčíkov s drobným mobiliárom .

Dosiahnutie zlepšenia životného prostredia v obci je našim cieľom. Zberový systém komunálnych odpadov je potrebné doplniť **zberným dvorom** v obci. **Zlepšením výsledkov odpadového hospodárstva** a inými ekologickými opatreniami dosiahnuť zníženie tvorby komunálnych odpadov najmä zvýšením zberu separovaných zložiek pre druhotné suroviny a využívanie biologického odpadu kompostovaním pre rozširovanie a skvalitňovanie verejnej zelene, likvidovať nepovolené skládky odpadov a zabezpečovať pravidelný zber veľkoobjemných odpadov a opotrebovaných olejov.

Ochranu spodných vôd zlepšime podporovaním domácností pri napájaní na verejnú kanalizáciu. **Starostlivosťou o vodné toky** riešiť protipovodňovú ochranu a vytvoriť prirodzený prírodný priestor oddychu s naučnými chodníkmi alebo ekoturistickými chodníkmi s drobným mobiliárom.

Skrášľovaním a revitalizáciou v súčasnosti zanedbaných plôch napr. pri objektoch bývalých štátnych majetkoch a JRD na **zriadenie nielen oddychovej zóny, ale aj externej výstavy tradičných poľnohospodárskych strojov, prípadne tradičných remesiel** a iných miestnych muzejných expozícií. Tento okruh aktivít sa doporučuje zosúladiť s programom obnovy dediny (podpora tradičných remesiel, pestovateľstvo, ovocinárstvo, včelárstvo, chov koní, olejkárstvo a iné).

Dbať o pravidelnú údržbu verejnej zelene a novú výsadbu vysokej zelene budeme smerovať v súlade so spracovaným **projektom náhradnej výsadby**.

Všetky aktivity ekonomického a investičného charakteru musia rešpektovať opatrenia špecifikované územným plánom v oblasti životné prostredie. Obec bude podporovať všetky podnikateľské aktivity smerujúce k rozšíreniu pracovných príležitostí, priemysel usmerňovať do priestorov a na pozemky určené územným plánom a uprednostňovať bude činnosti nezaťažujúce životné prostredie. Naše aktivity budú smerovať k podpore a využívaniu alternatívnych energií. Výskyt geotermálnych vôd sa v Turci predpokladá v hlbokých kolektoroch karbonátových štruktúr v podloží neogénu. Tento druh energie je doposiaľ nevyužívaný.

Ďalšie aktivity zvolených orgánov obce budú zamerané **na starostlivosť o starších a chorých spoluobčanov**. V tejto oblasti je prioritnou aktivitou zriadenie **domu sociálnych služieb** a poskytovanie dovozu obedov pre imobilných občanov, spoločne s okolitými obcami, ktoré tvoria spoločný úrad.

K dosiahnutiu stanoveného cieľa v rozvoji cestovného ruchu vyvineme úsilie na vytvorenie izby tradícií turčianskych remesiel, rozšírenie stravovacích a pohostinných zariadení, vyvineme úsilie na zriadenie alebo doplnenie chýbajúcich a požadovaných služieb.

V rámci spoločného úradu budeme realizovať spoločné aktivity v školstve (ZŠ Košťany n/T) a zdravotníctve (Zdrav.stredisko Košťany n/T), zrealizujeme cyklo a korčuliarsku cestu, vytvoríme spoločné naučné chodníky, rozšírime služby pre mikroregion v zdravotnom stredisku, spoločne pristúpime k riešeniu opráv komunikácií, verejného osvetlenia, ozvučenia, kanalizácie a vodovodov ako aj spoločného navigačného a informačného systému.

4. REALIZAČNÁ ČASŤ

4.1. Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie

Vypracovaním Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Košťany nad Turcom, plní obec jednu zo základných princípov regionálnej politiky - princíp programovania.

Implementácia jednotlivých projektov si vyžaduje konkrétnych ľudí, ktorí budú viesť projekt od začiatku do konca. Projekty možno uskutočňovať vlastnými silami obce alebo za pomoci externistov. Práve prepojenie interných a externých nositeľov projektov urýchli proces realizácie stratégie, resp. môže prebiehať paralelne realizácia viacerých projektov naraz. Je však potrebné, aby existovala koordinačná skupina, ktorá bude dostatočne operatívna a zložená z ľudí verejného a súkromného sektora. Obec uznesením OcZ č. 43/2015 zriadila členov riadiaceho tímu a 3 pracovné skupiny pre tvorbu PHSR obce.

Finančné zabezpečenie podpory regionálneho rozvoja a zdroje financovania

Jednotlivé projektové zámery obce budú uskutočňované na základe rozhodnutí obecného zastupiteľstva a podľa finančných možností a to z vlastných zdrojov a zo zdrojov domácich a zahraničných grantov, prípadne zo sponzorských príspevkov.

Na finančné zabezpečenie podpory regionálneho rozvoja možno použiť prostriedky:

- štátneho rozpočtu,
- štátnych fondov - dotácie,
- rozpočtu samosprávnych krajov,
- rozpočtu obcí - vlastné prostriedky,
- prostriedky fyzických osôb - sponzorský príspevok alebo dar,
- úvery domácich bánk,
- úvery a príspevky medzinárodných organizácií.

Dôležitým doplnkovým zdrojom finančného zabezpečenia podpory regionálneho rozvoja môžu byť prostriedky zo štrukturálnych fondov Európskej únie (viď finančný plán). Možnosť získať verejné a finančné zdroje z rozpočtu Európskej únie a národného rozpočtu Slovenskej republiky je často viazaná na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové projekty z vlastných zdrojov, prípadne zo zdrojov súkromných investorov. Prehľadné usporiadanie rozvojových zámerov umožní obci orientovať sa v škále dostupných podporných zdrojov, ako aj podmienok sprevádzajúcich získanie týchto zdrojov.

Pomoc zo štrukturálnych fondov je určená regiónom a oblastiam, ktoré vykazujú nízku úroveň hospodárskeho rozvoja. Podľa platných pravidiel Európskej únie sú podporované tie regióny, ktoré zodpovedajú ekonomicky a geograficky stanoveným Cieľom štrukturálnej politiky.

Pridelovanie finančných prostriedkov pre jednotlivé strategické ciele z fondov Európskej únie pre územie bude riadené na základe nasledujúcich strategických dokumentov.

4.2. Monitorovanie

Aby boli jednotlivé projektové zámery programového dokumentu obce realizované v súlade s princípmi efektívnosti a účinnosti vynakladania finančných prostriedkov je potrebné, aby na úrovni obce bola zriadená koordinačná komisia, ktorej úlohou bude monitorovať celkový proces implementácie stratégie a navrhovať, v prípade potreby, zmeny v realizácii strategických plánov, ich doplnenie, prípadne prípravu nových dokumentov potrebných pre napĺňanie globálneho cieľa obce.

Na základe nových pravidiel tvorby PHSR je povinnosťou obce pravidelne ročne vyhodnocovať plnenie akčného plánu PHSR obce v obecnom zastupiteľstve, na základe vyhodnotenia akčného plánu, na rozpočtový rok, spracovaného koordinátorom PHSR.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce
Košťany nad Turcom,
na roky 2015 – 2021 s výhľadom do r. 2025

4. realizačná časť

4.3. Akčný plán na rok 2016 s výhľadom na 2 roky.

Názov akcie		2016	2017	2018	zdroj
Bezpečný prechod cez miestne komunikácie	2 000	1 000	1 000		V
Kamerový systém	2 000	1 000	1 000		
	20 000	20 000			OP
	1 000	1 000			
Oprava komunikácií	105 000	5 000	50 000	50 000	OP
	15 000	5 000	5 000	5 000	
Oprava chodníkov	15 000	5 000	5 000	5 000	V
	15 000	5 000	5 000	5 000	
Rekonštrukcia autobusových zastávok.	5 000		5 000		OP
	500		500		
Pristavba, nadstavba a rekonštrukcia MŠ	420 000	420 000			OP
	42 000	42 000			
Oprava mostov	3 000		3 000		V
	300		300		
Detské ihrisko „Kolo pod lipami“	10 000	10 000			G
	5 000	5 000			
Rekonštrukcia obvod.plášťa a okien telocvične	50 000	50 000			ŠF
	0	0			
Oplotenie futbalového ihriska	10 000		10 000		SP
	1 000		1 000		
Šatne pri miniihrisku	2 000	2 000			SP
	1 000	1 000			
Petangová plocha	60		60		V
	60		60		
Streetbalové ihrisko	140		140		V
	140		140		
Parkové a sadové úpravy	4 500	1 500	1 500	1 500	SP
	3 000	1 000	1 000	1 000	
Výstavka starožitností	300	100	100	100	V
	300	100	100	100	
Predajný stánok – noviny, časopisy	500		500		V
	500		500		
Majetko-právne vysporiadanie šport .areálu	3 000	3 000			V
	3 000	3 000			
Tribúna a príslušenstvo	5 000		5 000		SP
	0		0		
Priestorový navigačný a informačný systém	5 000		2 500	2 500	V
	5 000		2 500	2 500	
Propagačný materiál mikroregiónu	600	200	200	200	V
	600	200	200	200	
Oprava domu smútku	15 000	5 000	5 000	5 000	V
	15 000	5 000	5 000	5 000	
Rozšírenie odstavných plôch pri dome smútku	10 000		5 000	5 000	V
	10 000		5 000	5 000	
Rekonštrukcia zdravotného strediska	200 000		100 000	100 000	OP
	20 000		10 000	10 000	
Energetický audit obecných budov – ZS, ZŠ, OcU...	7 500	2 500	2 500	2 500	G
	5 000		2 500	2 500	
Aktualizácia územného plánu obce	16 000	16 000			ŠF
	3 200	3 200			
Rozšírenie cyklotrasy	60 000	30 000	30 000		SP
	0	0			
Rozšírenie verejného osvetlenia LED lampami	5 000	2 000	3 000		SP
	500	200	300		
Výstavba haly pre hasičskú techniku	80 000		40 000	40 000	OP
	8 000		4 000	4 000	

Pozn. ŠF – štátne fondy, SP- sponzorský príspevok, OP – operačné programy / priorita a opatrenie, G – grant, V – vlastné finančné prostriedky

4.4. ROZPOČET NA ROKY 2015 a 2016, 2017.

	Rozpočet na rok 2015	Návrh Rozpočtu 2016	Návrh Rozpočtu 2017
Príjmy celkom	753 796,00	750 509,00	750 389,00
Bežné príjmy	753 796,00	750 509,00	750 389,00
Kapitálové príjmy	0,00	0,00	0,00
100 Daňové príjmy	361 625,00	361 522,00	361 628,00
200 Nedaňové príjmy	47 451,00	47 041,00	46 741,00
300 Granty a transfery	344 720,00	341 946,00	342 020,00
400 Finančné operácie	0,00	0,00	0,00
Výdavky celkom	753 796,00	750 509,00	750 389,00
600 Bežné výdavky	753 796,00	750 509,00	750 389,00
700 Kapitálové výd.	0,00	0,00	0,00
800 Finančné operácie	0,00	0,00	0,00

Schválený Obecným zastupiteľstvom v Košťanoch nad Turcom dňa 15.12.2014, uznesením č. 108/2014.

4.5. Potreba finančných zdrojov na uvedené aktivity, podľa finančného plánu, v jednotlivých rokoch je nasledovná :

Potreba finančných zdrojov		2016	2017	2018
SPOLU	1 052 100	573 300	269 500	209 300
Vlastné zdroje	157 100	75 200	44 100	37 800
Štátne fondy	62 800	62 800	0	0
Sponzorské príspevky	81 000	33 300	47 200	500
Operačné programy	746 200	397 000	178 200	171 000
Granty	5000	5000	0	0

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce
Košťany nad Turcom,
na roky 2015 – 2021 s výhľadom do r. 2025

5. Finančná časť

5. FINANČNÁ ČASŤ

5.1. FINANČNÝ PLÁN

		2015	2016	2017	2018	2019- 2021	
Názov akcie	Rozp.nákl.						
	Z toho vlastné						
<i>Bezpečný prechod cez miestne komunikácie</i>	2 000		1 000	1 000			V
	2 000		1 000	1 000			
<i>Kamerový systém</i>	20 000		20 000				OP
	1 000		1 000				
<i>Oprava komunikácií</i>	205 000		5 000	50 000	50 000	100 000	OP
	25 000		5 000	5 000	5 000	10 000	
<i>Výstavba miestnych komunikácií</i>	95 000					95 000	OP
	5 000					5 000	
<i>Oprava chodníkov</i>	20 000		5 000	5 000	5 000	5 000	V
	20 000		5 000	5 000	5 000	5 000	
<i>Rekonštrukcia autobusových zastávok.</i>	5 000			5 000			OP
	500			500			
<i>Prístavba, nadstavba a rekonštrukcia MŠ</i>	420 000		420 000				OP
	42 000		42 000				
<i>Projektová dokumentácia na MŠ</i>	15 500	15 500					V
	15 500	15 500					
<i>Bytový dom s nájomnými bytmi</i>	500 000					500 000	ŠF
	10 000					10 000	
<i>Oprava mostov</i>	3 000			3 000			V
	300			300			
<i>Detské ihrisko „Kolo pod lipami“</i>	10 000		10 000				G
	5 000		5 000				
<i>Náučný ekoturistický chodník</i>	300					300	V
	300					300	
<i>Vybudovať nástup pre vodákov</i>	10 000					10 000	OP
<i>Rekonštrukcia obvod.plášťa a okien telocvične</i>	50 000		50 000				ŠF
<i>Oplotenie futbalového ihriska</i>	10 000			10 000			SP
	1 000			1 000			
<i>Šatne pri miniihrisku</i>	2 000		2 000				SP
	1 000		1 000				
<i>Petangová plocha</i>	60			60			V
	60			60			
<i>Streetbalové ihrisko</i>	140			140			V
	140			140			
<i>Parkové a sadové úpravy</i>	6 100	100	1 500	1 500	1 500	1 500	SP
	4 000		1 000	1 000	1 000	1 000	
<i>Výstavka starožitností</i>	400		100	100	100	100	V
	400		100	100	100	100	
<i>Predajný stánok – noviny, časopisy</i>	500			500			V
	500			500			
<i>Majetko-právne vysporiadanie šport .areálu</i>	3 850	850	3 000				V
	3 850	850	3 000				
<i>Tribúna a príslušenstvo</i>	5 000			5 000			SP
<i>Priestorový navigačný a informačný systém</i>	5 000			2 500	2 500		V
	5 000			2 500	2 500		
<i>Propagačný materiál mikroregiónu</i>	1 000		200	200	200	400	V
	1 000		200	200	200	400	

		2015	2016	2017	2018	2019 a ďalšie	
Likvidácia a separácia odpadov – zberný dvor	200 000					200 000	OP
	20 000					20 000	
Rekonštrukcia budov areálu ZŠ	250 000					250 000	OP
	25 000					25 000	
Oprava domu smútku	20 000		5 000	5 000	5 000	5 000	V
	20 000		5 000	5 000	5 000	5 000	
Rozšírenie odstavných plôch pri dome smútku	10 000			5 000	5 000		V
	10 000			5 000	5 000		
Rekonštrukcia zdravotného strediska	200 000			100 000	100 000		OP
	20 000			10 000	10 000		
Energetický audit obecných budov – ZS, ZŠ, OcÚ,...	7 500	2 500	2 500	2 500			G
	5 000		2 500	2 500			
Parkovacie miesta v obci	15 000					15 000	V
	15 000					15 000	
Zriadenie obecného podniku služieb	10 000					10 000	V
	10 000					10 000	
Domov sociálnych služieb	200 000					200 000	ŠF
	5 000					5 000	
Aktualizácia územného plánu obce	16 000		16 000				ŠF
	3 200		3 200				
Rozšírenie cyklotrasy	60 000		30 000	30 000			SP
Rozšírenie verejného osvetlenia LED lampami	5 000		2 000	3 000			SP
	500		200	300			
Modernizácia miestneho rozhlasu	10 000					10 000	OP
	1 000					1 000	
Výstavba haly pre hasičskú techniku	160 000			40 000	40 000	80 000	OP
	16 000			4 000	4 000	8 000	
Spolu	2 553 350	18 950	573 300	269 500	209 300	1 482 300	
	294 250	16 350	75 200	44 100	37 800	120 800	

Pozn. ŠF – štátne fondy, SP- sponzorský príspevok, OP – operačné programy / priorita a opatrenie, G – granty, V- vlastné finančné prostriedky

Použité podklady a literatúra:

Územný plán obce
Rozpočty a záverečné účty obce
Analýza stavu objektov
Ročné štatistické výkazy
Návrh akčného plánu na roky 2015-2021
Program obnovy dediny
Program odpadového hospodárstva
Rozvojový zámer Spoločného úradu
Prehľad o spracovaných projektoch a podporných projektoch a zámeroch
Polonec : Košťany nad Turcom
Šikura : Miestopisné dejiny Turca
Beňko : Starý Turiec
OO ŠÚ SR : História a súčasnosť miest a obcí Turca
Majtán : Názvy obcí SR
Program hosp. a sociál. rozvoja ŽSK

Prerokované so starostom obce dňa : 19.10.2015
Prerokované so starostami obcí spoločného úradu dňa : 6.3.2015
Prerokované s poslancami obecného zastupiteľstva dňa : 14.10.2015
Zverejnené na pripomienkovanie občanov, na úradnej tabuli v dobe od 5.10.2015 do 21.10.2015
Verejné prerokovanie s občanmi 21.10.2015
Zaslané na ŽSK: 26.10.2015
Prerokované s dotknutými obcami a orgánmi štátnej správy – OÚ OSŽP
Schválené v OcZ dňa : 21.10.2015, Uznesenie č. 110/2015

Príloha č. 1

Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR:

Riadiaci tím:

Predseda: Mgr. Iveta Junasová

Podpredseda: Roman Michalko

Členovia: ostatní poslanci - Peter Barčák, Mgr. Tatiana Bukovská, Ing. Andrej Cingel, Dominika Halienová, Ivica Kubíková, Rudolf Makový, Blanka Rusnáková

Koordinátor: Ing. Ľubomír Hlinka

Spracovateľ: Ing. Ľubomír Bernát

Pracovná skupina 1:

Vedúci skupiny: p. Blanka Rusnáková

Komisia kultúry, školstva a vzdelávania – Ivica Kubíková, Mgr. Iveta Junasová, Jana Junášová, Anna Martinčeková

Komisia mládeže a športu - Dominika Halienová, Veronika Michalková, Ladislav Martinček ml., Ľubomír Šimo ml., Ján Marčičiak

Komisia pre zdravotníctvo a sociálne veci - Michaela Bažíková, MUDr. Jana Falathová, Andrea Výbošťoková, dipl. a.h.e.

Pracovná skupina 2:

Vedúci skupiny: Ing. Andrej Cingel

Komisia pre ekonomiku a legislatívu - Ing. Pavol Melník, Jana Pašková, Ing. Ján Strapko, Mgr. Martin Thomka

Komisia pre územný rozvoj - Roman Michalko, Ing. Ľubomír Bernát, Dušan Cákoci, Vladimír Michalko, Mgr. Milan Ondrúšek

Pracovná skupina 3:

Vedúci skupiny: p. Rudolf Makový

Komisia dopravy, cestovného ruchu, životného prostredia a ekológie - Juraj Schenk, Milan Smiček

Komisia ochrany verejného poriadku - Peter Barčák, Pavol Fúčela, Maroš Štrba, Jaroslav Zigo

Starostovia obcí :

Ondrej Výbošťok, starosta Turčiansky Peter,

Ivan Trimaj, starosta Trebostovo,

Ján Lukáč, starosta Trnovo,

Ing. Zuzana Valocká, starostka Žabokreky,

Ing. Peter Majko, starosta Necpaly

- Uvedený návrh **Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce Košťany nad Turcom na roky 2015 – 2021 s výhl'adom do r. 2025** bol vyvesený na pripomienkovanie na úradnej tabuli obce:

dňa : 5.10.2015

pečiatka

podpis:

- Uvedený návrh **Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce Košťany nad Turcom na roky 2015 – 2021 s výhl'adom do r. 2025** bol zvesený z úradnej tabule obce:

dňa : 23.10.2015

pečiatka

podpis:

- Uvedený **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce Košťany nad Turcom na roky 2015 – 2021 s výhl'adom do r. 2025** bol po jeho schválení Obecným zastupiteľstvom v Košťanoch nad Turcom vyvesený na úradnej tabuli obce:

dňa :

pečiatka

podpis:

- Uvedený **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Obce Košťany nad Turcom na roky 2015 – 2021 s výhl'adom do r. 2025** bol zvesený z úradnej tabule obce:

dňa :

pečiatka

podpis: